

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnstvu prejemani
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izkušnja vsak dan svojo izkušnjo nadeja in pravi.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 14—
četrt leta 6-50	četrt leta 7—
na mesec 2-30	na mesec 3—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovinci! Slovenke!

Vabim vas na

shod

ki ga sklicujem

dne 13. marca t. l.

ob 10. uri dopoldne

v ljubljanski Mestni dom.

Izpričajte naj govorniki iz Primorja, Štajerske in Koroske, kaj in koliko je udeležila za obmejne Slovence „Družba sv. Cirila in Metoda“.

Zavedni Slovenci in Slovenke, vi pa prihitite, da v mogočem številu manifestujete za našo družbo v trenotku, ko je narodna nevarnost za našo dečo največja in v trenotku, ko se kaže najnevarnejši sovražnik lastni brati!

V Ljubljani, dne 7. marca 1910.

Luka Svetec m. p.
sklicatelj.

Družba sv. Cirila in Metoda.

(K jutrišnjemu shodu.)

Leta 1885. izbrali so se možje raznih političnih naziranj, ter so ustanovili našo dosedaj edino obrambno društvo — družbo sv. Cirila in Metoda. Ta družba deluje v prilogi slovenstvu že 25. leto; delovanje je mirno, tiho, pa vztrajno, in rešimo tudi ne brez uspehov. Da je družba storila svojo dolžnost, da izpolnjuje svoje dolžnosti osobito v zadnjih letih s podvojeno silo, o tem ni potrebno govoriti, ker je to obče znano.

Družba ni verska, družba tudi ni bratovščina, — družba je po svojih pravih slovenska in s tem je vse rečeno. Njen program je delovati na korist slovenstva osobito v obmejnih in jezikovno mešanih krajih, kjer že buta nemški naval ob našo mljho.

Družba tedaj ne more v svojem delu poznati nobene politične

stranke, nobenega političnega naziranja, ona kot slovenska družba zasleduje samo en cilj, osredotočiti vse svoje delovanje na korist slovenskemu narodu in sicer potom šol.

Zadnji čas prišla se je nekaka gonja proti družbi. Zakaj? vprašamo vas. Na to je odgovoril na zadnji glavni skupščini Korošec dr. Arnež, rekši: »Mi koroški Slovenci smo tako organizirani, da ne moremo trpeti druge paralelne organizacije.« (Aha, organizacija!) In v tem tiči konjsko kopito!

Družba ni v organizaciji slovenske ljudske stranke in za to jo je treba pobijati. Saj pa družba tudi ni v organizaciji narodno-napredne stranke in to zagadela ne, ker ni politična, ker po svojih pravih ne more biti niti v organizaciji ene niti druge politične stranke, ker je samoslovenska družba.

Prišel je pa vohomerten napad na družbo od strani, od katere takega napada nismo pričakovali, napad je družbo list, namenjen slovenskemu narodu. In zakaj jo je napadel? Ali zato, ker se je izneverila svojemu po pravih načrtovanemu programu? Ali zato, ker je delovala v kvar slovenskemu narodu? Ali zato, ker je žalila verski čut slovenskega naroda? Ne, in stokrat ne! Napadel jo je iz zasede, in za ta napad nimamo nikakoršnjih drugih argumentov, kakor edino le to, ker ni družba v organizaciji slov. ljudske stranke, kakor da družba ne bi mogla in ne smela delovati, če ni v organizaciji te stranke!

Družba tedaj, izvršujoč svoj program na temelju svojih pravih, ni zaslužila nobenega napada, še manj pa takega ubijanja, kakor ga je zakrivil »Slovenec«.

Bodimo pošten in priznajmo nepristransko, da je družba sv. Cirila in Metoda doslej izvrševala svoj program v polni meri.

Družba ima na politično najbolj nevarnih krajih svoje postojanke. Tržaški Slovenci so javno in pošteno izrekli, da se imajo zahvaliti za svoje narodne uspehe edino le tržaškim šolam, katere vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda. Koliko tisoč in tisoč otrok bi bilo poitalijančenih, da ni slovenskih šol v Trstu! — Na Koroškem vzdržuje družba šolo v Velikoveni, na kateri je prav v zadnjem času namestila nadučitelja, voditelja, da ji preskrbi pravico jav-

nosti. — Na Štajerskem otvorila je na raznih krajih prepotrebne šolske vrstice. Na Kranjskem pa je zastražila mejo ob vseh onih krajih, kjer je narodnost v nevarnosti. Na Goriškem vzdržuje, da ne govorimo dalje, dobro obiskovano šolo v Korminu.

Odkar pa je tako temeljito odgovoril na »Slovenec« napad blagopokojni Karel Kotnik, bode družba mogla še tem lažje izvrševati svoje plemenito rodoljubno delo.

Ali je bil tedaj ta napad opravičen? V času, ko se zadirajo naši politični zoperniki od vseh strani v nas, da bi nas uničili, našel se je Slovec, ki hoče naše obrambno delo uničiti! In ko nam vihar preti od vseh strani, v času, ko naš krmar komaj vodi naš narodni čoln, našel se je nasprotnik, ko je pa žalilob naše krvi, in ta nasprotnik je poskušal zatreti naše tako težko započeto obrambno delo.

In v času, ko so nemški prelazje in drugi duhovniki prispevali svoj narodni davek k Rosseggerjevemu skladu, ne zatajivši pri tem svojega političnega mišljenja, skuša »list za slovenski narod« odvračati narod od družbe sv. Cirila in Metoda! To moramo pribiti! In kakšen uspeh je imelo njegovo herostratsko delo?

Vsi, ki ljubijo svoj narod iz dna svoje duše, oklenili so se s tem večjo ljubeznijo naše dične družbe in preklinjaje »Slovenec« je postal pravi blagoslov družbi.

Mi pa pravimo: kdor ljubi svoj rod, komur je pri srečnem bodočnosti našega naroda, naj še nadalje po vseh svojih močeh podpira družbo sv. Cirila in Metoda! Družba pa naj še nadalje procveta v blagor našega naroda!

Občinski red.

Na predlog deželne odbora je deželni zbor v zadnjem zasedanju sklenil novo, s katero se izpreminjajo nekatere določbe še danes veljavne občinskega reda z dne 17. februarja 1866. l. Razveljavlja ozir. izpreminja se samo 14 izmed 99 paragrafov občinskega reda, kolikor se ravno momentano rabi za strankarske namene in kolikor se je moglo skrbati v naglici. Večji del zakona, zadevajočega stvarno delovanje

občinskih zastopov in županstev, ostane pri starem. Ker je »Slovenec« pred kratkim opozoril občine, liberalne in klerikalne, ker smo pred zakonom baje vsi enaki, na dolžnosti v zmislu § 28. obč. reda, ne da bi bil navel dotične določbe, in ker smo tudi mi za to, da se zakoni izvršujejo, mislimo, da ustrezemo čitajočemu občinstvu, ako objavimo zadevne določbe glede področja selskih občin, in sicer doslovno:

§ 27. Občinsko opravilno področje je dvojno:

- a) domače lastno, in
- b) izročeno.

§ 28. V domače, t. j. v tisto področje, v katerem sme občina, držeč se danih državnih in deželnih zakonov (postav), sama za sebe po svoji volji ravnati in gospodariti, spada sploh vse, kar se najprej tiče občinskega prida, ter se da v sami občini z njeno lastno močjo opraviti in izvršiti.

Po tacem posebno semkaj spada:

1. Da sme svobodno gospodariti z občinskim imetkom (premoženjem) in z občinskimi rečmi;
2. skrbeti, da je človek in lastnina brez nevarnosti;
3. skrbeti, da se terdijo občinske ceste, potje, prostori in mostovi, ter da se brez nevarnosti in težave hodi in vozi po cestah in vodah, in da se polja varujejo škode;
4. skrbeti, da je dober živčeh na prodaj in paziti na semnje in trge, posebno pa na mero in vago;
5. skrbeti za zdravje svoje občine;
6. paziti na posle in delavce, ter gledati, da se spolnjuje zakon za posle;
7. skrbeti, da se ne bode delalo v občini pohujšanje;
8. dajati ženitenske oglasnice, kakor veleva gubernijska naredba 1. marca 1832. l. št. 4264;
9. skrbeti za uboge in za občinske dobrotne zavode (naprave);
10. paziti na zidanje in ogenj, in skrbeti, da se spolnjuje zidovinski red, in dajati zidovenske privolitve;
11. imeti po tistih pravih, ki jih zakon (postav) odloči, neko moč do srednjih učilnic (šol), ktere vzdržuje občina, potem do ljudskih učilnic in skrbeti, da se učilnice napravljajo, vzdržavajo in zakladajo, kolikor ta dolžnost ne veže učilniških (šolskih) patronov, kjer so še;

12. da ljudi, ki se pravdaajo med seboj, poskuša poravnati po možeh, izvoljenih izmed občine;

13. da sme iz prostih rok na dražbi (licitandi) prodajati premične reči in da sme iz prostih rok na dražbi v zakup (štant) dajati nepremične reči.

Država iz višjih namenov po posameznih občinah nekatera opravila krajnega nadzorstva ali redarstva (policajstva) lahko po zakonu izroči posebnim svojim ljudem (besonderen landesfürstlichen Organen).

Samostojno ali domače področje občine je tedaj zelo obširno. Poleg tega imajo županstva mnogo posla v izročnem področju. Župan, ki ni dovolj več nemškemu jeziku ter si ne more pomagati z nemškim besedilom zakona, je iz klasične, 44 let stare slovenske prestave, katera velja za avtentično, pač težko spoznati, za kaj vse mu je skrbeti v občini. Kako naj župan skrbi za to, da se trde ceste, prostori in mostovi, da se brez nevarnosti in težave hodi in vozi po vodah (menda barko vozi?), in da se dober živčeh prodaja, ne vemo.

»Lebensmittelpolizei« se pravi: »Gesundheitspolizei« = skrbeti za zdravje svoje občine; »Bauordnung« = zidovanski red; »Baubewilligung« = zidovanska privolitev! Župan naj skrbi tudi za to, da se bode varno in lahko hodilo in vozilo po vodah. Kako, ni povedano. Kdor hoče v poznih nočnih urah »brez nevarnosti in težave« barko voziti, mora tudi sam skrbeti za zanesljivega veslavca. Ako se ne motimo, je lanske leto pri Črnomlju utonil nek župnik, ki je neokretno ponoči veslal domov. Tudi bi ne svetovali, da bi šel kdo, posebno ako je sladkolinjen, v temni noči na barje karpe loviti. Ako se mu kaj pripeti, bode sicer župan Hribar kriv, a po nesrečencu bode s tem malo pomagano.

Slabe prestave deželnih zakonov je ob svojem času koval znani profesor K. K. K. K., katerega so imenovali tudi »Kajbič«. Že zaradi tega, da se odpravi ta kajbičevina, je potrebno, da dobimo nov enoten zakon v pravilni, danes običajni slovenščini. V nekaterih paragrafih se tudi ne vjemata slovenski in nemški tekst, katera sta po deželnem zakonu z dne 20. decembra 1869 polnoverna ali avtentična. Kako bode izgledal zakon, ako bi letos

LISTEK.

Sila spomina.

Spisal Milan.

I.

Lakrat sem zahajal še v nižjo realko. Bil sem poreden in brezskrben, kot nikoli več od tedaj. Izmed mojih profesorjev sem sovražil dilaško vse, izvzemši razrednika. Ta edini moj ljubljenec, dr. Vojko Borknik, je bil čisto drugačen človek kot njegovi kolegi. Občeval je z menoj kot bi bil moj oče. Znan je bil z našo družino in nas pogosto obiskal. Koravno še mlad, vendar sem bil dovolj bistroumen, da sem opazil, kaj je bil pravi vzrok velike prijaznosti profesorjeve. Videl sem natančno, s kakšno nestrpnostjo in veseljem je pričakoval Borknikove obiske moja sestra Vera. Nič me ni motilo spoznanje, da je profesorjeva velika skrb za moj napredek v šoli, pravzaprav le sredstvo k cilju. In im gostejši so postajali obiski mladega moža, tem večja prijateljstva sta bila.

Kolik je bil moj ponos, ko sem prišel v šolo in pravil sošolcem, da je naš razrednik ženin moje sestre. Veselo življenje je zavladalo ta-

krat pri nas. Od tedaj je prihajal profesor vsak dan. Nihče mu ni rekel več gospod doktor, da, celo jaz sem ga smel nagovarjati z Vojčeto. Med podukom me je tako dobrohotno gledal, da so me vsi sošolci zavladali. To je bilo zame življenje, v šoli in doma. Tu so je vse predurčilo. Stene in vse pohištvo je zadobilo veselje barvo in zadovoljnost je dihalo po sobah.

Toda prišli so težki dnevi. Saj ni nič stalnega na tem svetu, najmanj pa sreča. Toliko, da se je nekoliko ustavila, da smo občutili njen dihanje in že nas je zapustila. Na nekem izletu je bilo, kjer je dobila ljubljena sestra kal neozdravljive bolezni v mlado telo. Nesrečna Vera je morala lež v posteljo. Prihajali so zdravniki, prihajali, odhajali in zmagajali z glavo. Vojče je bil vedno pri njej in ko je odhajal, se je solzil. Vera je gledala vedno bolj, zapuščala so jo moči in le kadar je prišel on je odprla trudne trepalnice. In prišlo je, kar je bilo usojeno. Vsi obupni klici mladega moža so Lili zaman. Odprla je še enkrat oči, da jih zatisne na veke.

Kmalu nato so prišle počitnice in odšli smo na letovišče. Nesrečni Vojče je ostal v mestu in se pripravljal na zadnji izpit. Ko smo se vrnili s počitnic, naš je pričakaval na kolodvoru. Bil je upalega lica in dišal po vinu. V šoli je bil popolnoma

drugačen kot preteklo leto. Nisem več srečal njegovih sladkih nasmevov. Le včasih je vprl vame svoje meglene oči, a bliskoma se je okrenil k oknu in ko se je ozrl zopet k razredu, sem zapazil, da je njegov pogled solzan.

Čas njegovega izpita se je bližal in profesor je vzel daljši dopust, da se odpelje iz našega mesta. Pri slovesu je rekel, da se ne vrne več ter upa v tujini svojo domovino in vse kar je bilo, pozabiti. Obljubil pa je, da bo večkrat kaj pisal, posebno o izidu izpita.

In odpeljal se je. Minuli so tedni in meseci, a zaman smo pričakovali njegovih poročil. Za leto dni se je govorilo, da je pri izpitu padel in ga ne mara več obnoviti. Drugi so zopet rekli, da k obnovnemu izpitu ni bil pripušččen, ker se mu je dokazala tatvina v neki knjižnici in da je bil radi tega celo v zaporu. Domia so zmagajali z glavo. — »Obupal, grešil v obupu!«

II.

Minula so leta in redki so postajali spomini na umrlo sestro in izgignega Vojčeta. Dovršil sem zrelostni izpit in odšel na visoke šole. Tu smo živeli življenje brezskrbne mladosti. Vrgel sem se v to veličnostno življenje in ometen plaval na tem valovju. Pozabil sem na vse in nikoli se nisem ozrl v preteklost in

ne v bodočnost. Ko sem se tako nekako rano zjutraj iz neke študentovske veselice vračal domov, se je zgodilo nekaj nepričakovane.

Bilo je vlažno jutro in gosta megla je napolnjevala mestne ulice. Po mokrem tlaku so se pomikali z zaspanimi koraki delavci, peki in drugi jutranji šetaleci. Megla se je vedno bolj zgostovala, da sem komaj razločil konture mimoidočih. Iz neke stranske ulice sem začul neko hripavo ukanje. Okrenil sem se. Vetrer je potegnil, zazeblo me je, kot ob neprijetnem spominu. Vzdignil se je nekoliko gosti pajčolan. Moška postava se je ravno pobirala iz cestnega jarka in se mi opotekaje, bližala. Plašč je bil strgan in blatnat. Tudi na mršavi bradi sem zapazil blatne kapljice. Lica so mu bila razpraskana in zmehčana, klobuk mu je zakrival oči. Sedaj se je spodtaknil in padel vnoči. Klobuk je odletel v cestno mlako in plašč se je raztrgal še bolj. Pristopil sem, hotel ga dvigniti. Obrnil je svoje meglene oči vame, zalekilo se je nekaj v njih, kot bi se zasvetila dva ostrga noža. Spoznal sem ga, spoznal me je. Vse moči je napel, da bi zbežal, zbežal pred groznim spominom! — »Pustite me, — nimam časa! Dajte naslov! — Vas običem!« se je hripavo izvil iz njegovega prsa in po žganju mi je zadilalo iz ust. Dal sem mu vizitko, krčevito jo je prijel. Krepko so se mu stianile

ustne, kakor bi se branile povedati kaj velikega, strašnega. Komaj sem se zavedal, že je odšel dalje in opotekaje se, je izgubil v megli. Dolgo sem se stal in nemo zrl za njim. Tako gre človek, če si napije pogum, pogum za novo hudodelstvo. Nekaj mi je velelo: »Skoči za njim, mogoče ga obvaruješ novega greeha. Pripelješ ga v svojo sobo, tam se prespi in ogreje, potem pa pišeš domov.« Toda spomin sem se, saj je rekel, da ma običje. Nadaljeval sem pot proti domu, pogled njegovih oči mi je pa globoko, kot dva ostrga noža rezal v srce. — Zakaj sem ga srečal, zakaj ogorčil?

Prišedši v svojo sobo, spustim žalusiji in se vržem na divan. Spodaj na ulici je že vrvelo življenje, ropotanje voz je zamolklo bobnelo na moja ušesa. Jaz pa sem bil v moji izbi sam, sam s svojimi spomini. Da bi Vera to vedela, da bi videla to ti, kar sem jaz danes videl! Težko misli so me mučile, postajale vedno nejasnejše in se končno spremenile v meglene, hude sanje. Raz stan so stopali duhovi, lepi spomini so rajali razposajeno okoli mene in me vabili k plešu. Vzdrl sem, stezal roke, hotel razposajence zagrabiti, rajati z njimi in jih še enkrat živeti. Toda že so izgubili in par groznih oči, dvoje nabrušenih nožev mi je zastavilo pot za njim. Že sem razločil tudi postavbo, prihajala je vedno bliže in obraz

aklonjene novele k občinskemu redu in obd. volilnemu redu neprilicava- no dobila najvišje potrjenje, sicer bi se pa obdržalo besedilo v Konšekovi slovenščini? S tako škotsko sloven- sko izdajo delnih zakonov se le smešimo pred svetom. Boljše je manj, pa dobro, nego veliko, a slabo in površno. Ker sta slovenski in nemški tekst enako avtentična, in ker je pri razlaganju zakonov v dvomljivih slučajih primerljivi oba teksta po besedilu in pomenu, je treba tudi na besedilo zakonov obračati vso pozornost.

V občinskem redu in občinskem volilnem redu je mnogo bolj potreb- nih in važnih izprememb, kakor to, da se v njim zaplatarjem in ficker- jem da volilna pravica in vpliv na gospodarstvo tujih občin.

Idrijske „grablje“.

Nujni predlog poslanca Ivana Hribarja in tovarišev glede odprave »grabelj« v Idriji.

Vsled hudega deževja v decem- bru lanskega leta je narasla Idrija tako zelo, da je dne 19. decembra prestopila bregove in v nastopnih štirih dneh poplavlila vso okolico. Voda je bila tako velika, da je vdrla v nižjeležeča poslopja in je celo po- škodovala ta poslopja, premičnine in blago, kakor tudi zemljišča in vrte.

Po soglasnem mnenju vseh, ki poznajo razmere v Idriji, so tej veli- ki povodnji vzrok le rudniške »grab- lje«. Te »grablje« je rudniška upra- va dala svoj čas napraviti zato, da zadržuje les, ki se splavlja po reki za rudniške potrebe.

Mestna občina idrijska se trudi že dolgo časa, da bi odpravila tako- zvane »grablje«, kajti skoro vse do- sedanje povodnji so pokazale, da so ravno »grablje« vzrok velikih škod, ki jo dela voda, ki se ob njih ustavlja.

Naravno je, da so prebivalci ma- sta Idrije po veliki povodnji lanskega leta vnovič prišli do spoznanja, da je nujno potrebno odpraviti »grablje« in na ta način preprečiti, da voda ne stopi iz bregov in preprečiti nepre- plyedno katastrofo, ki bi nastala, če voda vdere v rudnik.

Z ozirom na to je idrijski občin- ski svet v seji z dne 22. decembra 1909 sklenil sestaviti spomenico gle- de odprave »grabelj« in je to spome- nico že tudi odposlal c. kr. poljedel- skemu ministru.

Spomenica se glasi:
»Velika katastrofa, ki je letos zadela Idrijo vsled povodnji, je spra- vila na površje aktualno vprašanje, ali naj ostanejo »grablje« še vedno v sredini mesta, ali še ni bilo dovolj žrtve, ki jih je idrijsko prebivalstvo moralo prinesti tej srednjeveški nap- ravi. Občinski svet idrijski se je zbral v zavesti svoje odgovornosti in svojih dolžnosti, varovati interese prebivalstva, takoj pri neugodi, ko se mogočni valovi še niso poglobili, in je sklenil obrniti se z nujno prošnjo na vse kompetentne faktorje, da re- šijo Idrijo od vedno se ponavljajočih, in sicer po »grabljah« povzročenih povodnji in opustošenju, in dosežejo, da te nesrečne »grablje« pridejo na primern kraj izven mesta.

Ta spomenica je sestavljena pod vtisom ogromne škode in grozeče ne- varnosti. Mesto Idrija je erarično mesto v pravem pomenu besede; kaj- ti erar si ga ne lasti samo znotraj, ker odvaža iz njega živorebrno ru-

do, temveč tudi površina je valovita njegova last. V kolikor ni mesto po- sejano z eraričnimi, bodisi uprav- nimi, bodisi stanovanjskimi poslopji — in ta teren pokriva dobi dve tret- jini mestnega površja — ga je prid- na roka idrijskega rudarja in me- štana zadržala. Danes ni v mestu skoro niti podi privatnega stavbišča — in to v mestu, ki se nikamor dru- gam ne more razširati kot proti ne- bu, v kotlini, obdanih okoli in okoli od gričev. Tu v tem stlačenem gne- du zavzemajo ravno v sredi skora 13.000 m² površine slavno, oziroma žalostno znane »grablje« z »lejnšta- tom«, ki ima sicer častljivo starost do 360 let, in ki je ob suhem letnem času celo idrijska znamenitost, ki pa leto za letom povzroča mestu prav ogromno materijalno in sanitarno škodo, in ki ne pomenja le vedne ne- varnosti za mesto, temveč tudi za erarični rudnik.

Te »grablje« imajo namen za- drževati les, ki ga splavlja c. kr. goz- darsko oskrbnitvo iz eraričnih goz- dov po Idriji v mesto. »Grablje« z »lejnšatom« meje na deželno cesto in segajo v sredino mesta, kjer se zo- pet dotika iste ceste. Skoro ravno- tako velik prostor je za »grabljami« in služi kot odtok Idrije ter gre če- zenj velik most. Tako so »grablje« obdane od glavnih prometnih žil mesta in, kakor drugače ni mogoče, tudi od hiš. Že sama situacija »gra- belj« je taka, če abstrahiramo od vsake konkretne škode, da niti naj- večji dobiček od splavljanja ne more opravičiti nadaljenega obstanka.

Že to, da so »grablje« tako stare, kaže na eni strani veliko brezbriz- nost onih faktorjev, ki bi morali skrbeti za varnost in procvit mesta, na drugi strani pa nemalo fiskalčno brezobzirnost gozdarskega oskrbni- štva, ki za par tisočakov dvomljive- ga dobička na leto izpostavlja ne- varnosti življenje tisočev prebi- valstva.

Ko so »grablje« leta 1901 po- vzročile skoro slično katastrofo, so se slovenski poslanski krogi zavzeli za odstranitev te škodljive naprave. V tem smislu sta tudi gospoda po- slanec dr. Ferjančič in dr. Šusteršič vložila interpelacijo na gospoda poljedelskega ministra. Interpela- cija ni imela zaželenega uspeha. Gospod minister je sicer v lepih in izbranih besedah odgovoril na inter- pelacijo, toda tenor njegovega odgo- vora se je glasil, kakor bi »grablje« bile za Idrijo in nje prebivalstvo pravi božji blagoslov. Kdor je ta od- govor slišal ali bral, je dobil vtis, da imajo idrijski prebivalci od »gra- belj« kvečim dobiček, o škodi pa da ne more biti niti govora. Kako na- pačno je to mnenje, naj dokažejo sledeče vrstice:

Po odgovoru gospoda poljedel- skega ministra bi imel v službi od- stranitve ali preložitve »grabelj« do Bele vsled podražanja dovažanja le- sa erar 45.000, oziar. 31.000 K škode na leto.

Vzemimo, da sta ti dve številki pravilni, akoravno dobljeni šele iz predstjudij. Kako velika pa je škoda, ki jo napravljajo »grablje« nele me- stu, temveč tudi erarju samemu vsa- ko leto! Ta škoda ni vsako leto enaka in se tudi ne da spraviti v ta- ko fiksne številke, kakor je to goz- darsko oskrbnitvo napravilo z do- bičkom, ker »grablje« napravljajo tudi tako škodo, ki je še nobena ce- nilna komisija ni upoštevala, in ki se kratkoma sploh ne da ceniti. Goz- darsko oskrbnitvo upošteva le ono škodo, ki jo mora vsled razsedb

c. hr. okrajnega gospodarstva erar po- vrniti; na ona nasrednja pa, ka- terih prednja je bil erar za bagatel- ne vrste odkupil, in ki so se vsled tega odpravljali vsaki povratni škodi po povodnji, ne da sestavljajo ni misli; kakor tudi ne na to, da je vsled »grabelj« pogosto ves promet v mestu preprečen, da ne more po- štata ne iz Idrije, ne v Idrijo, da so mostovi podrti, ceste preplavljene itd. itd. Kdo bi cenil vso to neizmerno, direktno in indirektno škodo? In koliko življenj je v nevarnosti! In kaj bi se še zgodilo, ko bi voda vdrla v rudnik? Kdo nam jamči, da je to izključeno? Cel prostor na se- verozapadni strani »lejnšata« se po- seja, le »lejnšata« sam naj je sakro- sankten!

Tej nepopisni in neizmerni ško- di nasproti postavlja erar dobiček 45.000, oziroma 31.000 kron na leto. Da bi se moglo očitati občinskemu svetu, da operira le s frazami, in da ne postavlja svojih trditvev na solid- na tla, je poveril posebno komisijo s cenitvijo vsaj vidne škode, ki jo je napravila letošnja povodenj privat- nikom. Izvoljena komisija je cenila škodo in je prišla do zaključka, da znaša samo škoda, ki so jo trpeli posestniki in Spodnji Idriji, Jeličnem vrhu, istotako ne škoda na razprtih mostovih, cestah, na ustav- ljenem prometu itd., da ne govorimo o škodi, ki jo ima neposredno erar sam, ker mu je voda razdrila na več krajih »grablje« in odplavila tisoče kubičnih metrov lesa.

Tudi škoda v sanitarnem oziru se ni unoštevala. Hiše, ki stoje cel teden do poldrugi meter v vodi, niso preveč zdrava bivališča, in mekla, ki se dviga iz vode, ki jo zadržujejo »grablje« in nagromadeni les, in leži kakor mora nad idrijsko kotlinjo, gotovo ni zdravo za itek ne pre- zdravo idrijsko prebivalstvo.

Pri svojem delu je komisija tudi to konstatirala in preudarila, da se nahajajo med oškodovanci tudi taki, ki jih je gozdarsko oskrbnitvo pri- sililo, da so podpisali reverz brez vsake odškodnine, med tem, ko je od- kupilo druge za malenkostne vsote 360 K do 700 K, in da letošnja škoda pri večini teh ljudi znaša nad 1000 kron.

Tudi če se postavimo na stališče, da erar v privatnogospodarskem prometu nastopa kot privatno pod- jetje, ki v prvi vrsti išče le svojega lastnega dobička, moramo vendar priznati, da ima prebivalstvo pravo- co od erarja zahtevati več obzirno- sti nego od privatnega podjetja, ker erar kot reprezentant države ne sme iskati iz škode državljanov dobička. »Grablje« so za Idrijo nesreča in vedna nevarnost. Klic po njih od- stranitvi ne bo utihnil, ker bi morali sicer misliti, da smo obupali nad prihodnostjo tega mesta.

V svojem že omenjenem odgo- voru z dne 17. marca 1902 je izjavil gospod poljedelski minister, da je odredil nadaljno študiranje projek- ta, po katerem bi les od Fežnarja do Idrije dovažali po ozkotirni elektri- ni železnici, in da je obenem naročil, študirati vprašanje, kaj bi bilo treba ukreniti, da bi se nekoliko zmanjša- le neugode, ki se vsled tega doga- jajo.

Od one seje poslanske zbornice je minulo že osem let, toda rezultati obljubljenih in naročenih študij še niso zagledali belega dneva.

Ker se bojimo, da v zapraženih aktih zastare, prosimo, naj se odda- je javnosti. Rešitev tega za Idrijo vitalnega vprašanja se ne sme več odlašati.

Is predložene spomenice je raz- vidno, kakšna kalamiteta in vedna nevarnost za mesto Idrija ter za ob- čino Spodnja Idrija in Jelični vrh so »grablje« idrijskega rudnika. Za- to je res nujno potrebno, da se te »grablje« vendar že odstranijo. Ne- razumljivo je, kako je to, da se z ozi- rom na prošnjo za odstranitev, ki je bila vložena leta 1902, do danes — torej celih osem let — ni ničesar storilo.

Zato predlagamo podpisani:
Visoka zbornica skleni:
»C. kr. poljedelsko ministrstvo se pozivlja, kakor hitro mogoče od- straniti »grablje« iz Idrije.«

V formalnem oziru predlagamo, naj se ta zadeva z vsemi dopustnimi okrajšavami v smislu § 42. oprav- reda vzame v pretres in odstopi od- sek za zadeve vsled ujem.

Mednarodna lovška raz- stava na Dunaju 1910.

Po informacijah, ki si jih je preskrbel kranjski razstavni odsek na Dunaju pri osrednjem odboru sa- mem, brez dvoma I. mednarodna lovška razstava ne bo samo v svoji stroki svetovna razstava prve vrste, temveč tudi skoraj na vseh poljih modernega napredka. Pohvalno mo- ramo navesti, da so vedeli vrhovni voditelji združiti zanimivo s korist- nim in poučnim, tako da bo ta raz- stava obenem tudi ena najlepših obrtnih in industrijskih razstav. Za- radi tega se tudi izdatno pomnoži krog razstavljavcev in obiskovalcev in teško se bo našel kdo, ki bi mu ne nudila ta razstava v tem ali onem oziru nekaj zanimivega.

Kakor glede vsake razstave, ta- ko se je tudi glede te iz vsega počet- ka precej dvomilo. Danes so vsi dvo- mi odstranjeni in gotovo je, da bo razstava važna za Avstrijo, tembolj, ker tudi inozemstvo uvažuje to važ- nost in se udeleži razstave, Angle- ška, Nemčija, Francoska in Italija so že dalj časa prijavljene in zapo- slene s prirejanjem njih paviljonov in lovskih palač. Sedaj čitamo že brzojavko, da so tudi Združene drža- ve v Severni Ameriki določile za ameriško zastopstvo na razstavi vsoto 50.000 dolarjev.

Kakor znano, bo obsegala lov- ska razstava obsežne prostore du- najske Rotunde z vsemi postranski- mi prostori in bo zavzemala skoraj isti obseg, kakor prva dunajska sve- tovena razstava.

Naše čitatelje bo zanimalo, ako jih s prihodnjo lovsko razstavo ne- koliko podrobneje seznanimo.

Pripomniti moramo, da znašajo stroški za prireditve te razstave nad 10 milijonov kron in ploskovino 350.000 m².

Središče razstave bo avstrijski državni dom s ploskovino 2000 m². V njem bodo zastopane vse avstrij- ske kronovine. Kranjski krajevni odsek ima že zagotovljen gotov pro- stor (103 m²). V državni dom se vstopi skozi stebarnik. Šest velikih Schrammiovih slik bodo predstavljalo vse avstrijske prebivalce v narod- nih nošah, srednja pa cesarja kot lovca. Vhod krasita dva jezdeca, sle- me sv. Hubert.

Ta državni dom bo za nas v toli- ko privlačen, ker bomo našli v njem od našega krajevnega odseka naj- skrneje pripravljeno razstavo.

Pridržimo si, v kratkem prine- sti podrobnejše glede kranjske raz- stave. Danes moremo samo namig- niti, da se v njej ne bodo nahajale sa- mo skupine velikih kranjskih lovišč, temveč tudi za lovsko razstavo za- nimivi predmeti različnih kranjskih lovev in lovskih družb.

Za okraske bodo služile diorame. Poleg tega se vplete v njo še mala razstava kranjskih obrtnih iz- delkov.

Lovske trofeje in primerne sli- ke, ki kažejo naravno krasoto naših lovišč, bodo utis spopolnjevale.

Poleg avstrijskega državnega doma pred zapadnim portalom Ro- tunde zaključijo prometno cesto pro- metna palača. Ta zavzema 1900 m² in obsega razstavnine delavskega trgovskega in železniškega ministr- stva. V tej palači razstavi tudi kranjska deželna zveza za tujski promet in postojnska jamska ko- misija.

Originalne na razstavi bodo razne lovške hiše, pred vsem cesar- jev lovski grad v Mürzstegu. Grad se dviga v naravni velikosti iznad ska- le. Interijerji bodo opremljeni z ori- ginalnim pohištvo cesarjevega gradu do zadnje pičice, da, celo s preprogami.

Avstrijski nadvojvodi in visoko plemstvo bodo zastopani s posebni- mi paviljoni.

Veliko zanimanje bo vzbujala tudi lovška hiša bucuških lovev na medvede. Najslavnejši bucuški lovec, ki je že vlovil 70 medvedov, bo prebival s celo svojo družino v tej hiši.

V ulici preživljanja se nahajajo razni originalni paviljoni vseh na- rodov, ki zadostje kar najbolje teku in želji obiskovalcev.

Tu se nahaja kinematografska gledališče. Tu se bodo predstavljali lov našega cesarja, angleškega kra- lja in predsednika Fallierja.

Naravnost nemogoče je, opisati podrobno vse objekte, kajti načrt razstave, ki leži pred nami, ne za- znamuje nič manj kakor 90 objek- tov.

V zvezi s pravo lovsko razstavo bodo tudi deloma stalne, deloma za- časne razstave najrazličnejših pa- nog.

Predvsem omenjamo razstavo konj, razstavo psov in poljedelsko razstavo.

Vršile se bodo tekme lovskih godb in lovskih fanfar, tekme lov- skih trofej.

Obrt ne bo zastopan samo v to- liko, v kolikor je v zvezi z lovom, marveč se bodo tudi drugi obrti kot privesek priklopili razstavi.

Zanimiva razstava avtomobi- lov in tekma avtomobilov sta že za- gotovljeni.

Na prostranem letalnem prostoru se bodo razkazovale najnovejše pridobitve aviatike. Ti letalni po- skusi bodo zlasti v toliko poučni, ker se bodo raztegali čez celo mesto do Kahlenberga. Posebno podvzeti obiskovalci razstave se bodo celo lahko udeležili teh izletov.

S tem je osrednji odbor dokazal, da se na noben način ni omejil tes- nosrčno le na lovski sport in njega zagovornike, marveč da je z vsemi sredstvi in z vso močjo se potrudil, obiskovalcem predočiti vse zanimive prikazni moderne življenja.

S tem pridobi razstava za vsa- kega obiskovalca trajno vrednost.

ji je postal prijazen. Dobrosrč- no mi je ponujal roko, kot svojemu dobrotniku. Že se me je dotaknil in vstrepetal sem. Predramil sem se. Na čelo so mi stale potne sraze. Nekdo je potikal in v sobo je stopil postrežek, držeč v roki malo pisem- ce. Hitro odprem. S svinčnikom je bilo pisano, težko sem čital:

Cenjeni!

Naj Vam bo to obljubljeni obisk. Kaj ste vzbudili danes v meni, to veste. Toda ne vznemirjajte se, kajti hvaležen sem Vam. Dolgo sem odlašal dopolniti svojo usodo. Nisem se mogel odločiti, toda Vi ste mi da- li moč. Kolikokrat sem privzdignil koleno k poslednjemu koraku, a ni- sem mogel prestopiti. Danes sem ga zopet privzdignil in Vi ste mi dali zaželjeni sunek. Zato Vam izreka za- hvalo in se poslavlja

Borahk.

Nič se nisem ustrašil. Vedel sem, da se mora tako zgoditi. Zvečer sem šel v kavarno. Segel sem po časopi- su in kmalu našel skromno notico: »Obesil se je...« Odložil sem časopis: »Torej obesil.« — Vedel sem, da se bo to zgodilo, le način me je še zanimal. »Torej obesil.« «!!

Povedal sem vso stvar prijata- lju in pila sva vso noč. Prihodnji dan sva mi bila edina spramljevalca k zadnjemu počitku.

Em'na.

(Dolge.)

Toda, kakor so prišli, tako so tu- di izginili z zemeljskega površja brez sledu, ker niso imeli one vztrajnosti, da bi se posvetili ustanovitvi kake urejene države.

Za njimi stopajo na površje v naših krajih Rimljani.

Ko so razširili Rimljani svoje gospodarstvo po vsi Italiji, sklenili so na skrajni vzhodni točki ustanoviti utrjeno postojanko proti napadom barbarskih narodov in so tako zgra- dili l. 183. kr. mesto Oglej (Aquil- leia).

Od te rimske postojanke se je izvršila potem polagoma koloniza- cija naših krajev po Rimljanih.

Prvi Rimljani, ki so prišli v na- šo deželo so bili oni pod konzulom Gajem Kasijem, iz Orleja, ki je sku- šal l. 170 pr. Kr. prodreti tu skozi v Macedonijo.

Cesar Augustus pa je započel vojno z alpskimi narodi, jih l. 34. pr. Kr. premagal ter ustanovil na stra- tegično važni točki našega mesta Emono, katero je povzdignil v mu- nicipij. Vážnost te postojanke sledi najboljše iz tega, da je vrgel v Emono tri legije vojakov (VIII., IX. in XV.)

*) Po drugih virih je ustanovi! Emono Klavdij okoli 49. po Kr. in jo naselil z veterani.

in je postala na ta način slednja ključ Italije. Augustus je utrdil tudi grad. (L. 1830. so odkrili 65 m globok vod- njak z rimskim napisnim kamnom.)

Rimljani so se trudili, povzdigniti rodovitnost naših zasedenih kra- jev s tem, da so močvirje, ki je pola- goma nastalo v teku časa iz prvotne- ga jezera, skusali deloma osušiti in so v ta namen napravili veliko ka- nalov. Morda živijo ta dela še v sp- minu Slovencev, ker se del močvirja severno od Iga med Barjem in Dob- jem na levem bregu Ise imenuje »Kanal«. Tudi so zgradili Rimljani lepe ceste: dokaz je ona 9 m široka cesta med Laverco in Igom, ki leži danes nad l m pod šoto. —

Rimljani pa so tudi združili ma- so tu živčih različnih narodov njih zedinili v skupno državno enoto, kar so zamogli storiti le oni, ki so v poli- tičnem in vojaškem oziru daleč nad- kriljevali vse tedanje narode.

V času, ko so naše svojega ce- sarstva raztegnili do Donave in Re- na, se je izemila iz prvotno vjaške postojanke v Emoni civilna naselbi- na, ker so se pred mestja polastila utrjenega mesta, med tem ko se je težke obrambe preložilo v severno le- žeče kraje ob Donavi. Emona se je dvignila ta čas na višek blaginjanja in bogastva. Ves promet iz Italije na sever in vzhod ter obratno se je vršil preko Emona, ki je ležala v cerčni cestni in vodovodni prometni svez. Tam pa, kjer cveto trgovstvo, tam klije tudi blaginjanje, in da je

bilo bogastvo doma v Emoni, nam živo spričujejo izkopnine prejšnjih časov, kakor tudi najnovejše pretek- lega leta.

Rimljani pa so s tem, da so pri- šli do Donave in Rena, dosegli višek svoje moči — tu pa je prišel pre- obrat.

Nastali so notranji nemiri in različni vojskovodje so si nadeli ime in značaj cesarjev.

Tako je l. 238. po Kr. Maksimi- nij, uporni vodja panonskih legij, za- počel boj proti Rimu in prišel na svojem vojnem pohodu tudi pred Emono. Rimu udani emonski mešča- ni so pa mesto popolnoma izpraznili in ga zapalili, da Maksimij ni do- bil ne živil na zavetja in je bil pri- moran, prodirati čez Alpe dalje pro- ti Italiji, kjer je bil pri Ogleju pora- žen. —

Pa ne samo notranji nemiri, tu- di priitek barbarskih narodov od se- vera in severovzhoda je bil vedno močnejši, a edporna moč Rimljanov vsled bujnega življenja vedno sla- bejša.

Emono so sicer z nova pozidali in utrdbe znatno ojačili, ker so se bali za to važno postojanko — ključ Italije — ter vrgli 8 do 10.000 mož vanjo. Tudi je nastala v teh časih ona gosta mreža posameznih manj- ših gradišč po naši deželi, katerih število je posebno ob cesti čez Julij- ske alpe — proti Adovčini — jako izdatno. In ki so bila proti ti strani posebno močno grajena.

Pa tudi močne utrdbe niso za- mogle zadrževati navala barbarov, ker omehkuzenost Rimljanov je njim narekovala poraz.

Na obzorju so se prikazali divji Huni, ki so pridrili iz Azije ter pod kraljem Atilo poplavalili vso Evropo in porušili nad 70 mest. Bržčas — dokazano to pač ni — je enaka us- da doletela tudi Emono in kar ni po- končala hunska sila, je zopet uničil požar (l. 452 po Kr.).

Enaka usoda je doletela tudi me- sto Oglej. Huni so ga oblegovali 3 mesece brezuspešno, pa so zapazili, kako je na nekem kraju storkljazapu- stila mestno obzidje; tukaj so Huni prodrli skozi zidovje in Oglej je bil v kratkem njihova žrtev.

Oblast Rimljanov je bila na ta način po skoraj 500letnem vladanju v naših krajih strta in Emona je po odhodu Hunov le še v ostankih ži- varila ubožno dalje; izpostavljena vednim napadom tod mimo se drena- jočih barbarskih narodnih mas. To so bili sedaj germarski narodi Goti in Langobardi, katerim se je stozilo no vedno modrem obnebu solnčne Italije. Gospodstvo teh je bilo le krat- ko in spominja na Gote — ki so Emono tudi deloma popravili in pozi- dali — oni grob, katerega so odkrili l. 1856. v tedaj Paichlovem vrtnem zidu ter našli okostje Sloveka in ko- nja s posodo, zlato verigo in denar- jem.

(Dolge prihodnja.)

aklenjene novele k občinskemu redu in obd. volilnemu redu neprilagovalno dobila najvišje potrjenje, sicer bi se pa obdržalo besedilo v Konšekovi slovenščini? S tako škakasto slovensko izdajo delnih zakonov se le smešimo pred svetom. Boljše je manj, pa dobro, nego veliko, a slabo in površno. Ker sta slovenski in nemški tekst enako avtentična, in ker je pri razlaganju zakonov v dvomljivih slučajih primerjati oba teksta po besedilu in pomenu, je treba tudi na besedilo zakonov obračati vso pozornost.

V občinskem redu in občinskem volilnem redu je mnogo bolj potrebnih in važnih izprememb, kakor to, da se v njem zaplatarjem in fikarjem da volilna pravica in vpliv na gospodarstvo tujih občin.

Idrijske „grablje“.

Nujni predlog poslanca Ivana Hribarja in tovarišev glede odprave »grabelj« v Idriji.

Vsled hudega deževja v decembru lanskega leta je narasla Idrijska tako zelo, da je dne 19. decembra prestopila bregove in v nastopnih štirih dneh poplavlila vso okolico. Voda je bila tako velika, da je vdrla v nižjeležeča poslopja in je celo poškodovala ta poslopja, premičnine in blago, kakor tudi zemljišča in vrte.

Po soglasnem mnenju vseh, ki poznajo razmere v Idriji, so tej veliki povodnji vzrok le rudniške »grablje«. Te »grablje« je rudniška uprava dala svoj čas napraviti zato, da zadržujejo les, ki se splavlja po reki za rudniške potrebe.

Mestna občina idrijska se trudi že dolgo časa, da bi odpravila takozvane »grablje«, kajti skoro vse dosedanje povodnji so pokazale, da so ravno »grablje« vzrok veliki škodi, ki jo dela voda, ki se ob njih ustavlja.

Naravno je, da so prebivalci mesta Idrije po veliki povodnji lanskega leta vnovič prišli do spoznanja, da je nujno potrebno odpraviti »grablje« in na ta način preprečiti, da voda ne stopi iz bregov in preprečiti neprijetno katastrofo, ki bi nastala, če voda vdere v rudnik.

Z ozirom na to je idrijski občinski svet v seji z dne 22. decembra 1909 sklenil sestaviti spomenico glede odprave »grabelj« in je to spomenico že tudi odposlal e. kr. poljedelskemu ministru.

Spomenica se glasi:

»Velika katastrofa, ki je letos zadela Idrijo vsled povodnji, je spravila na površje aktualno vprašanje, ali naj ostanejo »grablje« še vedno v sredini mesta, ali še ni bilo dovolj žrtv, ki jih je idrijsko prebivalstvo moralo prinesiti tej srednjeveški napravi. Občinski svet idrijski se je zbral v zavesti svoje odgovornosti in svojih dolžnosti, varovati interese prebivalstva, takoj pri nezgodi, ko se mogočni valovi še niso poglobili, in je sklenil obrniti se z nujno prošnjo na vse kompetentne faktorje, da rešijo Idrijo od vedno se ponavljajočih, in sicer po »grabljah« povzročanih povodnjah in upostojenosti, in dosežejo, da te nesreče »grablje« pridejo na primern kraj izven mesta.

Ta spomenica je sestavljena pod vtisom ogromne škode in grozeče nevarnosti. Mesto Idrija je erarično mesto v pravem pomenu besede; kajti erar si ga ne lasti samo znotraj, ker odvaža iz njega živorebrno ru-

do, temveč tudi površina je veličnoma njegova last. V kolikor ni mesto posejano z eraričnimi, bodisi upravnimi, bodisi stanovanjskimi poslopji — in ta teren pokriva dobri dve tretjini mestnega površja —, ga je pridna roka idrijskega rudarja in meščana zidala. Danes ni v mestu skoro niti pediti privatnega stavbišča — in to v mestu, ki se nikamor drugam ne more razširjati kot proti nebu, v kotlini, obdani okoli in okoli od gričev. Tu v tem stlačenem gnezdu zavzemajo ravno v sredi skoro 13.000 m² površine slavn, oziroma žalostno znane »grablje« z »lejnštatom«, ki ima sicer častljivo starost do 360 let, in ki je ob suhem letnem času celo idrijska znamenitost, ki pa leto za letom povzroča mestu prav ogromno materijelno in sanitarno škodo, in ki ne pomenja le vedne nevarnosti za mesto, temveč tudi za erarični rudnik.

Te »grablje« imajo namen za drževali les, ki ga splavlja e. kr. gozdarsko oskrbnitvo iz eraričnih gozdov po Idriji v mesto. »Grablje« z »lejnštatom« meje na deželno cesto in segajo v sredino mesta, kjer se zopet dotika iste ceste. Skoro ravno tako velik prostor je za »grabljami« in služi kot odtok Idrije ter gre čez enaj velik most. Tako so »grablje« obdane od glavnih prometnih žil mesta in, kakor drugače ni mogoče, tudi od hiš. Ze sama situacija »grabelj« je taka, če abstrahiramo od vsake konkretne škode, da niti največji dobiček od splavljanja ne more opravičiti nadaljnjega obstanka.

Ze to, da so »grablje« tako stare, kaže na eni strani veliko brezbriznost onih faktorjev, ki bi morali skrbeti za varnost in proeviti mesta, na drugi strani pa nemalo fiskalčno brezobzirnost gozdarskega oskrbnitva, ki za par tisočakov dvomljivega dobička na leto izpostavljajo nevarnosti življenje tisočev prebivalstva.

Ko so »grablje« leta 1901 povzročile skoro slšno katastrofo, so se slovenski poslanski krogi zavzeli za odstranitev te škodljive naprave. V tem smislu sta tudi gospoda poslanca dr. Ferjančič in dr. Sustersič vložila interpelacijo na gospoda poljedelskega ministra. Interpelacija ni imela zaželenega uspeha. Gospod minister je sicer v lepih in izbranih besedah odgovoril na interpelacijo, toda tenor njegovega odgovora se je glasil, kakor bi »grablje« bile za Idrijo in nje prebivalstvo pravi božji blagoslov. Kdor je ta odgovor slišal ali bral, je dobil vtis, da imajo idrijski prebivalci od »grabelj« kvečiem dobiček, o škodi pa da ne more biti niti govora. Kako napakno je to mnenje, naj dokažejo sledeče vrstice:

Po odgovoru gospoda poljedelskega ministra bi imel v službi odstranitve ali preložitve »grabelj« do Béle vsled podražnja dovažanja lesa erar 45.000, oziar. 31.000 K škode na leto.

Vzemimo, da sta ti dve številki pravilni, skoravno dobljeni šele iz predstjudij. Kako velika pa je škoda, ki jo napravljajo »grablje« nele mestu, temveč tudi erarju samemu vsako leto!! Ta škoda ni vsako leto enaka in se tudi ne da spraviti v tako fiksne številke, kakor je to gozdarsko oskrbnitvo napravilo z dobičkom, ker »grablje« napravljajo tudi tako škodo, ki je še nobena cenilna komisija ni upoštevala, in ki se kratkomalo sploh ne da ceniti. Gozdarsko oskrbnitvo upošteva le ono škodo, ki jo mora vsled razsedb

e. kr. okrajnega glavarstva erar povrniti; na one nesrečnike pa, katerih prednike je bil erar za bagatelne vsote odkupil, in ki so se vsled tega odpovedali vsaki povrnitvi škodo po povodnji, na te sestavljalec ni mislil; kakor tudi ne na to, da je vsled »grabelj« pogosto ves promet v mestu preprečen, da ne more pošta ne iz Idrije, ne v Idrijo, da so mostovi podrti, ceste preplavljene itd. itd. Kdo bi cenil vao to neizmerno, direktno in indirektno škodo? In koliko življenj je v nevarnosti!! In kaj bi se zgodilo, ko bi voda vdrla v rudnik? Kdo nam jamči, da je to izključeno? Cel prostor na severozapadni strani »lejnštata« se poseja, le »lejnštata« sam naj je sakrosancten?

Tej nepopisni in neizmerni škodi nasproti postavlja erar dobiček 45.000, oziroma 31.000 kron na leto. Da bi se moglo očitati občinskemu svetu, da operira le s frazami, in da ne postavlja svojih trditve na solidna tla, je poveril posebno komisijo s cenitvijo vsaj vidne škode, ki jo je napravila letošnja povodenj privatnikom. Izvoljena komisija je cenila škodo in je prišla do zaključka, da znaša samo škoda, ki so jo trpeli posestniki in starovalci hiš v bližini grabelj, nad 30.000 K, kakor je razvidno iz prepisa cenilnega protokola. Pri tem se ni upoštevala škoda, ki so jo trpeli posestniki v Spodnji Idriji, Jeličnem vrhu, istotako ne škoda na razprtih mostovih, cestah, na ustavljenem prometu itd., da ne govorimo o škodi, ki jo ima neposredno erar sam, ker mu je voda razdrila na več krajih »grablje« in odplavila tisoče kubičnih metrov lesa.

Tudi škoda v sanitarnem oziru se ni upoštevala. Hiše, ki stoje cel teden do poldruga meter v vodi, niso preveč zdrava bivališča, in megla, ki se dviga iz vode, ki jo zadržujejo »grablje« in nagromadeni les, in leži kakor mora nad idrijsko kotlinno, gotovo ni zdravilo za itek ne predravjo idrijsko prebivalstvo.

Pri svojem delu je komisija tudi konstatala in preudarila, da se nahajajo med oškodovanci tudi taki, ki jih je gozdarsko oskrbnitvo prisililo, da so podpisali reverz brez vsake odškodnine, med tem, ko je odkupilo druge za malenkostne vsote 360 K do 700 K, in da letošnja škoda pri večini teh ljudi znaša nad 1000 kron.

Tudi če se postavimo na stališče, da erar v privatnogospodarskem prometu nastopa kot privatno podjetje, ki v prvi vrsti išče le svojega lastnega dobička, moramo vendar priznati, da ima prebivalstvo pravico od erarja zahtevati več obzirnosti nego od privatnega podjetja, ker erar kot reprezentant države ne sme iskati iz škode državljanov dobička.

»Grablje« so za Idrijo nesreča in vedna nevarnost. Klje po njih odstranitvi ne bo utihnil, ker bi morali sicer misliti, da smo obupali nad prihodnostjo tega mesta. V svojem je omenjenem odgovoru z dne 17. marca 1902 je izjavil gospod poljedelski minister, da je odredil nadaljno študiranje projekta, po katerem bi les od Fežnarja do Idrije dovažali po ozkotirni električni železnici, in da je obnem naročil, študirati vprašanje, kaj bi bilo treba ukreniti, da bi se nekoliko zmanjšale neizgode, ki se vsled tega dogajajo.

Od one seje poslanske zbornice je minulo že osem let, toda rezultati objavljenih in naročenih študij še niso zagledali belega dneva.

Kar se bojimo, da v zaprašenih akthh satare, prosimo, naj se odda jo javnosti. Rešitev tega za Idrijo vitalnega vprašanja se ne sme več odlašati.

Is predložene spomenice je razvidno, kakšna kalamiteta in vedna nevarnost za mesto Idrija ter za občini Spodnja Idrija in Jelični vrh so »grablje« idrijskega rudnika. Zato je res nujno potrebno, da se te »grablje« vendar že odstranijo. Ne razumljivo je, kako je to, da se z ozirom na prošnjo za odstranitev, ki je bila vložena leta 1902, do danes — torej celih osem let — ni ničesar storilo.

Zato predlagamo podpisani:

Visoka zbornica skleni:
»C. kr. poljedelsko ministrstvo se pozivlja, kakor hitro mogoče odstraniti »grablje« iz Idrije.«

V formalnem oziru predlagamo, naj se ta zadeva z vsemi dopustnimi okrajšavami v smislu § 42, oprav. reda vzame v pretrus in odstopi odseku za zadeve vsled ujem.

Mednarodna lovška razstava na Dunaju 1910.

Po informacijah, ki si jih je preskrbel kranjski razstavni odsek na Dunaju pri osrednjem odboru samem, brez dvoma I. mednarodna lovška razstava ne bo samo v svoji stroki svetovna razstava prve vrste, temveč tudi skoraj na vseh poljih modernega napredka. Pohvalno moramo navesti, da so vedeli vrhovni voditelji združiti zanimivo s koristnim in poučnim, tako da bo ta razstava obenem tudi ena najlepših obrtnih in industrijskih razstav. Zaradi tega se tudi izdatno pomnoži krog razstavljalcev in obiskovalcev in teško se bo našel kdo, ki bi mu ne nudila ta razstava v tem ali onem oziru nekaj zanimivega.

Kakor glede vsake razstave, tako se je tudi glede te iz vsega početka precej dvomilo. Danes so vsi dvomi odstranjeni in gotovo je, da bo razstava važna za Avstrijo, tembolj, ker tudi inozemstvo uvažuje to važnost in se udeležiti razstave, Angleška, Nemčija, Francoska in Italija so že dalj časa prijavljene in zaposlene s prirejanjem njih paviljonov in lovskih palač. Sedaj čitamo še brzojavko, da so tudi Združene države v Severni Ameriki določile za amerikansko zastopstvo na razstavi vsoto 50.000 dolarjev.

Kakor znano, bo obsegala lovška razstava obsežne prostore dunajske Rotunde z vsemi postranskimi prostori in bo zavzemala skoraj isti obseg, kakor prva dunajska svetovna razstava.

Naše čitatelje bo zanimalo, ako jih s prihodnjo lovsko razstavo nekoliko podrobneje seznanimo.

Pripomniti moramo, da znašajo stroški za prireditve te razstave nad 10 milijonov kron in ploskovino 350.000 m².

Središče razstave bo avstrijski državni dom s ploskovino 2000 m². V njem bodo zastopane vse avstrijske kronovine. Kranjski krajevni odsek ima že zagotovljen gotov prostor (103 m²). V državni dom se vstopi skozi stebarnik. Šest velikih Schrammiovih slik bodo predstavljale vse avstrijske prebivalce v narodnih nošah, srednja pa cesarja kot lovca. Vhod krasita dva jezdeca, sleme sv. Hubert.

Ta državni dom bo za nas v toliko privlačen, ker bomo našli v njem od našega krajevnega odseka najskrneje pripravljeno razstavo.

Pridržimo si, v kratkem prinesiti podrobnosti glede kranjske razstave. Danes moremo samo namigniti, da se v njej ne bodo nahajale samo skupine velikih kranjskih lovišč, temveč tudi za lovsko razstavo zanimivi predmeti različnih kranjskih lovcov in lovskih družb.

Za okraske bodo služile diorame.

Poleg tega se vplete v njo še mala razstava kranjskih obrtnih izdelkov.

Lovske trofeje in primerne slike, ki kažejo naravno krasoto naših lovišč, bodo utis spopolnjevale.

Poleg avstrijskega državnega doma pred zapadnim portalom Rotunde zaključijo prometno cesto prometna palača. Ta zavzema 1900 m² in obsega razstavnine delavskega, trgovskega in železniškega ministrstva. V tej palači razstavita tudi kranjska deželna zveza za tujski promet in postojnska jamska komisija.

Originalne na razstavi bodo razne lovške hiše, pred vsem cesarjev lovski grad v Mürzstegu. Grad se dviga v naravni veliki iznad skale. Interijerji bodo opremljeni z originalnim pohištvom cesarjevega gradu do zadnje pičice, da, celo s preprogami.

Avstrijski nadvojvodi in visoko plemstvo bodo zastopani s posebnimi paviljoni.

Veliko zanimanje bo vzbujala tudi lovška hiša huculskih lovcov na medvede. Najslavnejši huculski lovec, ki je že vlovil 70 medvedov, bo prebival s celo svojo družino v tej hiši.

V ulici preživljanja se nahajajo razni originalni paviljoni vseh narodov, ki zadostje kar najbolje teku in želji obiskovalcev.

Tu se nahaja kinematografsko gledališče. Tu se bodo predstavljali lov našega cesarja, angleškega kralja in predsednika Fallierja.

Naravnost nemogoče je, opisati podrobno vse objekte, kajti načrt razstave, ki leži pred nami, ne zaznamuje nič manj kakor 90 objektov.

V zvezi s pravo lovsko razstavo bodo tudi deloma stalne, delomačasne razstave najrazličnejših palog.

Predvsem omenjamo razstavo konj, razstavo psov in poljedelsko razstavo.

Vršile se bodo tekme lovskih godb in lovskih fanfar, tekme lovskih trofej.

Obrt ne bo zastopan samo v toliko, v kolikor je v zvezi z lovom, marveč se bodo tudi drugi obrti kot privese priklopili razstavi.

Zanimiva razstava avtomobilov in tekma avtomobilov sta že zagotovljeni.

Na prostranem letalnem prostoru se bodo razkazovale najnovejše pridobitve aviatike. Ti letalni poskusi bodo zlasti v toliko poučni, ker se bodo raztegali čez celo mesto do Kahlenberga. Posebno podznetni obiskovalci razstave se bodo celo lahko udeležili teh izletov.

S tem je osrednji odbor dokazal, da se na noben način ni omejil tesnoro le na lovski sport in njega zagovornike, marveč da je z vsemi sredstvi in z vso močjo se potrudil, obiskovalcem predložiti vse zanimive prikazni modernega življenja.

S tem pridobi razstava za vsakega obiskovalca daljše vrednost.

Emona.

(Dolje.)

Toda, kakor so prišli, tako so tudi izginili z zemeljskega površja brez sledu, ker niso imeli one vztrajnosti, da bi se posvetili ustanovitvi kake urejene države.

Za njimi stopajo na površje v naših krajih Rimljani.

Ko so razširili Rimljani svoje gospodstvo po vsi Italiji, sklenili so na skrajni vzhodni točki ustanoviti utrjeno postojanko proti napadom barbarskih narodov in so tako zgradili l. 183. kr. mesto Oglej (Aquila).

Od te rimske postojanke se je izvršila potem polagoma kolonizacija naših krajev po Rimljanah.

Prvi Rimljani, ki so prišli v našo deželo so bili oni pod konzulom Gajem Kasijem, iz Ogleja, ki je skušal l. 170 pr. Kr. prodreti tu skozi v Macedonijo.

Cesar Augustus pa je započel vojno z alpskimi narodi, jih l. 34. pr. Kr. premagal ter ustanovil na strateško važni točki našega mesta Emono, katero je povzdignil v municijnij.)* Važnost te postojanke sledi najbolje iz tega, da je vrgel v Emono tri legije vojakov (VIII., IX. in XV.)

*) Po drugih virih je ustanovil Emono Klandij okoli 49. po Kr. in jo naselil z veterani.

in je postala na ta način slednja ključ Italije. Augustus je utrdil tudi grad. (L. 1830. so odkrili 65 m globok vodnjak z rimskim napisnim kamnom.)

Rimljani so se trudili, povzdigniti rodovitnost naših zasedenih krajev s tem, da so močvirje, ki je polagoma nastalo v teku časa iz prvotnega jezera, skušali deloma osušiti in so v ta namen napravili veliko kanalov. Morda živijo ta dela še v spominu Slovencev, ker se del močvirja severno od Iga med Barjem in Dobjem na levem bregu Ise imenuje »Kanal«. Tudi so zgradili Rimljani lepe ceste: dokaz je ona 9 m široka cesta med Laverco in Igom, ki leži danes nad l m pod šoto.

Rimljani pa so tudi združili maso tu živčih različnih narodov njih zedinili v skupno državno enoto, kar so zamogli storiti le oni, ki so v političnem in vojaškem oziru daleč nadkriljevali vse tedanje narode.

V času, ko so meje svojega cesarstva raztegnili do Donave in Rena, se je izcimila iz prvotno vjaške postojanke v Emoni civilna naselbina, ker so se pred mestom polastila utrjena mesta, med tem ko se je težke obrambe preložilo v severno ležeče kraje ob Donavi. Emona se je dvignila ta čas na višek blagostanja in bogastva. Ves promet iz Italije na sever in vzhod ter obratno se je vršil preko Emona, ki je ležala v cerčju cestnih in vodovodnih prometnih zvez. Tam pa, kjer cveto trgovstvo, tam kljuje tudi blagostanje, in da je

bilo bogastvo doma v Emoni, nam živo spričujejo izkopnine prejšnjih časov, kakor tudi najnovejše preteklega leta.

Rimljani pa so s tem, da so prišli do Donave in Rena, dosegli višek svoje moči — tu pa je prišel preobrat.

Nastali so notranji nemiri in različni vojskovodje so si nadelili ime in značaj cesarjev.

Tako je l. 238. po Kr. Maksimianij, uporni vodja panonskih legij, započel boj proti Rimu in prišel na svojem vojnem pohodu tudi pred Emono. Rimu udani emonski meščani so pa mesto popolnoma izpraznili in ga zapalili, da Maksimianij ni dobil ne živil na zavetja in je bil primoran, prodirati čez Alpe dalje proti Italiji, kjer je bil pri Ogleju poražen.

Pa ne samo notranji nemiri, tudi prišlek barbarskih narodov od severa in severovzhoda je bil vedno močnejši, a odprna moč Rimljanov vsled bujnega življenja vedno slabejša.

Emono so sicer z nova pozidali in utrdbe znatno ojačili, ker so se bali za to važno postojanko — ključ Italije — ter vrgli 8 do 10.000 mož vanjo. Tudi je nastala v teh časih ona gosta mreža posameznih manjših gradišč po naši deželi, katerih število je posebno ob cesti čez Julijsko alpe — proti Ajdovščini — jako izdatno. In ki so bila proti ti strani posebno močno grajena.

Pa tudi močne utrdbe niso zalegle zadrževati navala barbarov, ker omehkuženost Rimljanov je njim narekovala poraz.

Na obzorju so se prikazali divji Huni, ki so pridrili iz Azije ter pod kraljem Atilo poplavlili vso Evropo in porušili nad 70 mest. Bržčas — dokazano to pač ni — je enaka usoda doletela tudi Emono in kar ni pokončala hunska sila, je zopet uničil požar (l. 452 po Kr.).

Enaka usoda je doletela tudi mesto Oglej. Huni so ga oblegovali 3 mesece brezuspešno, pa so zapezili, kako je na nekem kraju storkljazapustila mestno obzidje; tukaj so Huni prodrli skozi zidovje in Oglej je bil v kratkem njihova žrtev.

Oblast Rimljanov je bila na ta način po skoraj 500letnem vladanju v naših krajih strta in Emona je po odhodu Hunov le še v ostankih živatara ubožno dalje; izpostavljena vednim napadom tod mimo se drenjačih barbarskih narodnih mas. To so bili sedaj germarski narodi Goti in Langobardi, katerim se je stozilo po vedno modrem obnebnju solnčne Italije. Gospodstvo teh je bilo le kratko in spominja na Gote — ki so Emono tudi deloma popravili in pozidali — oni grob, katerega so odkrili l. 1856. v tedaj Paichlovem vrtnem zidu ter našli okostje Sloveka in kornja s posodo, zlato verižico in denarjem.

(Dolje prihodnja.)

ji je postajal prijaznejši. Dobrosrčno mi je ponujal roko, kot vsemu dobrotniku. Ze se me je dotaknil in vstrepetal sem. Predramil sem se. Na čelu so mi stale potne srage. Nekdo je potrkal in v sobo je stopil postrežek, držel v roki malo pisemce. Hitro odpre. S svinčnikom je bilo pisano, težko sem čital:

Cenjeni!

Naj Vam bo to obljubljeni obisk. Kaj ste vzbudili danes v meni, to veste. Toda ne vznemirjajte se, kajti hvaležen sem Vam. Dolgo sem odlašal dopolniti svojo usodo. Nisem se mogel odločiti, toda Vi ste mi dali moč. Kolikokrat sem privzdignil koleno k poslednjemu koraku, a nisem mogel prestopiti. Danes sem ga zopet privzdignil in Vi ste mi dali zaželeni sunek. Zato Vam izreka zahvalo in se posavlja

Borok.

Nič se nisem ustrašil. Vedel sem, da se mora tako zgoditi. Zvečer sem šel v kavarno. Segel sem po časopisu in kmalu našel skromno notico: »Obesil se je...« Odložil sem časopis: »Torej obesil.« — Vedel sem, da se bo to zgodilo, le način me je še zanimal. »Torej obesil.« !!

Povedal sem vso stvar prijatelju in pila sva vso noč. Prihodnji dan sva mu bila edina spremljevalca k zadnjemu počitku.

V včerajšnji seji poslanske zbornice se je slednjič končala debata o finančnih predlogih. Najprej je govoril še dr. F o r t t, ki je omenjal, da je vzrok slabim deželnim financam vlada, ki je zavzela zase vse davčne vire, deželam pa pustila samo doklade. — Nato se izvolita generalnim zagovornikom poslanec K e m e t t e r, proti pa posleec R e n n e r. Poslanec Kemetter izjavlja, da je proti davku na mineralne vode, na sodavodo in na vino. Poslanec Renner izjavlja, naj napolnijo državne blagajnice zopet meščanski sloji, ki so jih izpraznili. Nato kritizira birokracijo, ki je padla s svoje nekdane duševne višine. Narodnostni boj je to storil. Liebknecht je dejal leta 1872., da ima dva cilja pred očmi, namreč združitev vseh Nemcev in gospodarsko prebujenje delavstva. Ta dva cilja ima tudi sedaj socialna demokracija pred očmi. Vsenemci pa bi radi prebivalstvo vrgli v naročje Hohenzollerjem ali pa Habsburžanom. Govornik konča s pozivom meščanskim strankam, naj prenehajo s svojim narodnostnim prepričkom. — S tem je končano prvo branje finančnih predlog. Sledi razprava o predlogi glede ustanovitve laške pravne fakultete. Poslanec Dnistrianski je zahteval junktim med laško pravno fakulteto in rusinsko univerzo. Poslanec Conci prosi, naj se prvo branje predloge in obravnava v odsekih kolikor mogoče pospeši. — Poslanec Spinčič izjavlja, da Slovenci in Hrvti privoščijo Italijanom ne le fakulteto, temveč sploh celo univerzo. Vprašanje je le, kje naj stoji. Odločno je v tem oziru proti Trstu. Če bi se pa tam ustanovila laška fakulteta ali univerza, bi tudi Slovenci in Hrvti zahtevali tam svojo univerzo. V Tridentu, Roveretu ali pa na Dunaju naj se ustanovi laška univerza; proti temu govornik nima ničesar. V tem slučaju pa zahtevajo slovenske univerzo v Ljubljani in popolno reciprociteto študij na zagrebški univerzi. Govornik poudarja, da so Italijani od nekdaj proti upravičenim slovenskim šolskim zahtevam v Trstu. — Srbi in Hrvatje pravičnost vlade dobro poznajo; po tem bode uravnali svoje nastopanje proti nji. Poslanec Schmid zahteva od Italijanov, da dovolijo ustanovitev nemškega oddelka na tržaški navtični akademiji. — Nato se nadaljuje razprava o železniški nesreči v Uherškem. Govori generalni zagovornik; proti-govornika ni. Glasovanje bo v prihodnji seji. — Med Rennerjevim govorom je napravil proti svojemu sosedu poslanec Pernerstorfer neko, baje žaljivo opazko o hohenzollerski in habsburški dinastiji. Zato je čutil poslanec Malik potrebo vzeti obe dinastiji v varstvo. Predsednik Pattai izjavlja, da v stenografskem protokolu ni ničesar takega. Socialni demokratje so jeli Malika obdelavati s zasluženimi priimki, kakor: denuciant, šuft itd. Pritiskali so s stisnjenimi pestmi na Malika, in bili bi ga

morda pretepli, da ga ni rešili po-
slance Selta. — Prihodnja seja bo v
torek dopoldne.

Četrtekovo glasovanje in Poljaki.
Včeraj popoldne se je podalo pred-
sedništvo »Poljskega kluba« k mini-
strskemu predsedniku in mu je izja-
vilo, da je četrtekovo glasovanje o
spremembi dnevnega reda le slučaj-
no imelo za vlado neugoden izid in
da stoji »Poljski klub« še vedno za
poljskimi ministri.

Aehrenthal in Poljaki.

V svojem listu »Zukunft« piše
znani publicist Harden, da se ekspo-
priacija poljskih posestev v vzhodni
Nemčiji ni izvršila iz ozirov na zu-
nanjo politiko. Avstrijski »Poljski
klub« je baje povedal ministru
Aehrenthalu, da ne bo več podpiral
avstrijsko-nemške zveze, če bo Pru-
sija ekspropriacijo res izvršila. Pri
zadnjem obisku v Berlinu je Aehren-
thal nemškemu državnemu kance-
larju pojasnil stvar in dosegel odgo-
ditev ekspropriacije.

Kralj Peter.

Kralj Peter pride v Petrograd
22. t. m. in se poda takoj v Carskoje
selo. Drugi dan se povrne v Petro-
grad, kjer ostane pet dni. Stanoval
bo v Zimski palači. Iz Petrograda se
poda čez Moskvo, Kijev in Odeso na-
ravnost v Carigrad na obisk k sul-
tanu, ki ga je bil povabil. Obenem
pride v Carigrad tudi srbski pre-
stolonaslednik Aleksander.

Slovanski Jug

— Hrvatska in srbska napredna
mladina za koalicijo. V sredo je imela
v Zagrebu shod hrvatska napredna
akademikna mladina, da zavzame
svoje stališče nasproti novemu poli-
tičnemu položaju. Shoda sta se vde-
ležila poslanca dr. Lorković in Bude
Budašavljevič, ki sta v obširnih go-
vorih izpriljivo orisala sedanjo poli-
tično situacijo na Hrvaškem. Po ži-
vahni, semtertja burni debati je shod
z vsemi proti 6 glasovno sprejel to-
le resolucijo: Stojč na stališču, da
akademikna mladina ni poklicana iz-
razati zaupanje ali nezaupanje poli-
tičnim strankam radi koraka, čegar
pomen se sedaj še ne da presoditi, iz-
reka hrvatska in srbska napredna
mladina samo svoje mnenje, da smat-
ra dogovor hrvatsko-srbske koalici-
je z dr. Tomašićem za delo politične
potrebe, ki je bilo tem bolj potrebno,
ker so bili narodni sovražniki, da se
vzdrža na krmilu, pripravljeni pod-
pirati še nadalje nevtrasteni in kor-
ruptni režim barona Raucha. Hrvatska
in srbska mladina bo, kolikor je
v njenih močeh, budno pazila na to,
da ta pakt ne oživi starega madžar-
skega sistema v našem javnem
življenju, posebno pa, da se povsodi
z vso odločnostjo nastopi proti kan-
didatom madžarske stranke. Končno
izraža željo, da hrvatski sabor
vzame v tem zasedanju najprvo v
pretno reformo volilnega reda na
najširši in najdemokratsnejši pod-
lagi kot dokaz, da so nameni nove
vlade res pošteni in pakt sam plod
nosen.

— Ogromna dedščina. Sofijska
»Večernja Posta« javlja: Pred deset-
letji se je iz vasi Popov izselil v In-
dijo reven bolgarski mladenič. Teko-
m let se mu je posrečilo pridobiti
v svoji novi domovini ogromno pre-
moženje. Ko je pred več meseci v
Kalkuti umrl, je zapustil 417 milio-
nov kron. Ker ni imel v Kalkuti
nobenega sorodnika, se je angleška
vlada obrnila na bolgarsko minist-
stvo zunanjih del s prošnjo, da po-
išče dediče v Kalkuti umrlega boga-
taša. Kakor poroča imenovani bol-
garski list, so bogatašve dediče že
našli v vasi Popov. To so sirašnja
daljni sorodniki pokojnikov. Nji-
hov odvetnik bivši minister dr. Ra-
doslavov je že storil vse potrebne
korake, da preskrbi dedičem ogrom-
no zapuščino v znesku 417 milio-
nov ali kakor se z druge strani za-
juga celo 800 milijonov kron. Če je
vest resnična, bodo v kratkem revni
bolgarski vaščanje v Popovu najbo-
gatejši ljudje na slovenskem jugu.

— Jugoslovanska enciklopedija.
Poročali smo že, da se je jugoslovan-
ska akademija v Zagrebu obrnila
na kraljevsko akademijo v Belgradu
glede skupne izdaje jugoslovanske
enciklopedije. Kakor smo sedaj
izvedeli, se je zagrebska akademija
o tej stvari obrnila tudi na našo
»Slovensko Matico«. Želimo, da bi
se ta idealno zasnovan načrt, ki bi
bil za jugoslovansko idejo daleko-
sežnega pomena, tudi uresničil.

— Za Stanko Vrazovo stoletnico
je uglasbil Fran S. Vilhar več Vrazo-
vih pesmic iz »Djulačja«. Skladbe
so izredno ljubke in blagolazne ka-
kor so pesmice same. Življenje skladi-
ateljca Vilharja je v marsikaterem
oziru slično Vrazovemu in s polnima
pravom lahko Fr. Vilharja imenuje-
mo našega Stanka Vraza na plasbe-
nem polju.

Dnevne vesti.

+ Za ravnanje pri delu
nem sodišču v Ljubljani. Poslanec
Ivan Hribar in tovariši so sariadi sa-
postavljanja slovenske pri c. k.
deželni sodišču v Ljubljani vložili
do pravo sodnega ministra naslednjo
interpelacijo: V teku zadnjega leta
zabranjuje zemljknižni urad c. k.
deželni sodišču v Ljubljani izda-
vanje zemljknižnih izpisov na slo-
venskih tiskovinah ter podpisuje le-
te, na slovenskih tiskovinah od
strank samih preskrbljene izpiske, le
tedaj, ko je preje prečrtal vse sloven-
sko besedilo na teh tiskovinah ter ga
nadomestil z nemškimi, dočim je pre-
je neovirano izdajal ta urad zemlje-
knjižne izpiske na slovenskih tisko-
vinah. Ker se je ta praksa, s katero
se znova utesnuje slovensko urado-
vanje, upeljala — kakor rečeno —
še v zadnjem času, dovoljujejo si
podpisani sledeče vprašanje do Nje-
gove prevzvišenosti gospoda pravo-
sodnega ministra: »1. Ali je Njegov
prevzvišenosti to postopanje c. k.
deželni sodišču v Ljubljani znano?
2. Ako jej ni znano, ali je voljna da-
ti se o stvari informirati in temu
protizakonitemu postopanju, s kate-
rim se znova utesnuje slovensko ura-
dovanje, odpomoči ter ukazati, da se
kakor preje neovirano izdajajo urad-
ni zemljknižni izpiski v sloven-
skem besedilu? 3. Ali je Njegova
prevzvišenost pripravljena brez za-
pude poskrbeti za to, da se v vseh
zemljkniških knjigah v slovenskih po-
krajinah neškemu besedilu dostavi
tudi slovensko besedilo, da s tem za-
dosti zakonito zajamčeni narodni
enakopravnosti?«

+ Ne pošiljajte na nedeljski
Ciril. Metodov manifestacijski shod
brzojavk, temuč pošljite rajši de-
tični znesek glavni družbi. Istotako
bi se naj spomnili družbe vsi tisti,
ki bi se shoda radi udeležili, a jim
vsled oddaljenosti ali drugih zadrž-
kov ni mogoče.

+ Splošno slovensko žensko
društvo v Ljubljani opozarja svoje
članice na shod, ki bo jutri, v nede-
ljo v Mestnem domu in jih prosi,
naj z mnogoštevilno udeležbo na tem
shodu manifestirajo za družbo sv.
Cirila in Metoda.

+ O pokojnem dr. Luegerju so
zdaj priobčili dunajski listi obširne
životopise, iz katerih vsakdo lahko
spozna, kako resnično in pravično
smo mi popisali različne faze v nje-
govem naziranjju. Iz teh životopisov
smo posneli, da Lueger ni bil samo
kot svobodomiseln demokrat, pristaj
Žida dr. Mandla, in potem antisemit,
ter je šele pozneje postal klerikalec,
nego izvedeli smo tudi, da je bil
vmes tudi pravi liberalec, pristaj
stranke, ki jo je v občinskem svetu
zasnoval s pokojnim dunajskim li-
beralnim županom dr. Prixom. To,
skozinskoz liberalno stranko je Lu-
eager zapustil zaradi tega, ker je pri
kandidaturi za podžupansko mesto
propadel in je takrat bil izvoljen dr.
Prix. Če še omenimo, da je bil dr.
Lueger nekaj časa prav blizu Schö-
nererju, smo menda podali dovolj
točno sliko njegovega značaja.

+ Poštni ravnatelj Pattay, ki
se je v zvezi z dr. Šusteršičem tako
znamenito proslavil v gonji zoper
Mazelleta, je na ukaz nekega italijan-
skega lista, menda »Piccola«, od-
stranil s pošte v Škedenju uradnico,
ki je bila zmožna slovenskega in
nemškega, ne pa tudi italijanskega
jezika. V Škedenju je sicer tako malo
Italijanov, da prav nič ne pridejo v
poštev v javnem življenju, vendar
je Pattay takoj ustregel želji trža-
ških irendentarjev. Pa še kako jim je
ustregel! Mesto prejšnje uradnice
je poslal v popolnoma slovenski Ške-
denj osebno, ki ne razume nobene slo-
venske besede! Res, zadnji čas bi že
bil, da gre ta dobri prijatelj dr. Šu-
steršiča v zaslužni pokoj, sicer se
primeri pod njegovim vodstvom še
kak slučaj a la Slezko.

+ Kdo je najboljši branitelj
slovenske meje? Naši čitatelji bodo
na to vprašanje gotovo vzkliznili:
Kako vprašanje je to, saj vendar
vsak Slovenec ve, da je najboljši
branitelj slovenskih meja naša
»Družba sv. Cirila in Metoda«. Ej,
dragi čitatelji, niste zadeli pravo!
Ali ne veste, da je Ciril - Metodova
družba v zadnjem času postala »naj-
večji škodljivec slovenskih meja«?
Le berite »Slovenec«, pa se boste
— prepričali! Kdo pa je potem »naj-
boljši branitelj?« To je — ristum-
tematis amice — celovski »Mir«, tako
vsaj sam zatrjuje v svoji številki.
Mi mu prav radi pripuščamo, da se
sam tako pohvali, zlasti če ga nihče
drugi neče. Pri tem se celo nečemo
sklicevati na znani narodni prego-
vor, ki pravi: »Samohvala se po bla-
tu valja«, marveč v vsem obsegu
priznavamo, da je celovski »Mir«
— »najboljši branitelj meja«, toda ne
slovenskih, ampak nemških!

+ Značilno vprašanje. Celovski
»Mir« sprašuje, zakaj ni hotela

»Družba sv. Cirila in Metoda« pre-
vesti šola v St. Jakobu v Noču in za-
kaz ne ustanovi tako šola kje v be-
ljski okolici? Hinevci! Zakaj pa
teh šol ne prevzame, osirouje ne
ustanovi »Slovensko šolsko društvo
za Koroško«, ki ga je dr. Brejce usta-
novil proti »Družbi sv. Cirila in
Metoda«, društvo, ki si je opetovano
kategorično prepovedalo vsako na-
daljnje delovanje Ciril - Metodove
družbe na Koroškem! Na to vpra-
šanje odgovorite, celovski gospodje,
potem šele bomo dalje govorili!

+ Iz zavisti. V zadnjem času
opazujemo, da se malodane v vsaki
številki celovškega »Mira« napada
koroškega rojaka odvetnika dr. Fer-
da Müllerja. Karkoli dr. Müller sto-
ri, »Miru« ni prav in če le morejo,
iztaknejo gospodje pri »Miru« kako
stvar, da jo izrabijo proti imenova-
nemu gospodu. Če je dotična stvar
resnična ali ne, zato se seveda nič
ne zmenijo, samo da lahko udarijo
po omraženem dr. Müllerju. Kdor
o razmerah na Koroškem ni poučen,
ne bo razumel tega sovraštva, ki ga
goji »Mir« proti dr. Müllerju. Kdor
pa ve, da je »Mir« v zadnjem času
osebno glasilo odvetnika dr. Brejca,
ki je obenem tudi listov glavni ured-
nik, ta bo kmalu uganil, za kaj se
gre pri vsi »Mirovi« gonji. Dr. Mül-
ler je bil kot koroški rojak toli pre-
drzen, da je odprl svojo odvetniško
pisarno v Celovcu, s čemer se čuti
oškodovanega idealni rodoljub dr.
Brejce. Hinc illae lacrimae! O ti
ljubi kruhek in ta bleda zavist!

+ Nedoslednost italijanskih po-
litičnih pajacev. Pišemo nam: Do
pred kratkim še so bili Slovenci v
oči Italijanov sami berači, neumni
kmetje in nemanjči brez kulture, ki
ne zaslužijo, da bi se z njimi enako-
pravno postopalo, kakor s kulturni-
mi in bogatimi Italijani. — To sta-
lišče so italijanski listi vedno zasto-
pali, ko je bilo govora o naših poli-
tičnih pravicah in kulturnih zahte-
vah. Kar nakrat pa se je to stališče
Italijanov popolnoma izpremenilo in
sedaj po svojih listih kriče v svet o
slovenskem bogastvu, ki hoče uničiti
vse Italijane in pokupiti njih po-
sestva. Odkar so kupili tržaški Slo-
vence hotel Grljan in od dneva, ko
se je razglasila Kotnikova zapušči-
na Ciril - Metodovi družbi, smo Slo-
vence v italijanskih očeh sami boga-
taši, a Italijani da so — reve! Tako
vsaj mijskajmo italijanski listi, po-
sebnost »Independente«, kateri je
bil v zasramovanju slovenske in hr-
vatske narodnosti vedno med prvi-
mi in je že lanski post pisal, da so na
slovenskih elitnih plesih same služ-
kinje, preoblečene v elegantno oble-
ko. »Independente« namreč prav jo-
kajoče pripoveduje, kako je vsa
kranjska dežela strogo slovenska,
kako je Ljubljana moderno sloven-
sko mesto, Spodnji Stajer hoče biti
samostojen in kako napredujejo Slo-
vence v Primorju in še celo na Koro-
škem. — In potem — govorec o bla-
gostanju Slovencev — žalostno
vzklika: »Kaj nam to pomaga, ako
se dedje sedanjih Slovencev hodilo v
cokljah, ako se pa današnji vozijo z
avtomobilom!« — Res, prav mlo
se mora človeku storiti pri srcu, ko
čita te italijanske jeremijade! Po-
sebnost pa še tedaj, ko pomisli, kako
veliko trpe te »velekulturne« reve
na pomanjkanju — doslednosti in
logike!

+ Blamaža Paginljevega shoda.
Pišemo nam iz Trsta: Hujšak - ka-
morist in socialdemokratski uskok
Pagnini je z nekaterimi drugimi
vrednimi »tovariši« sklical za četr-
tek večer v telovadnico komunalne
šole javen shod raznih fakinov, kjer
naj bi protestirali proti slovenske-
mu delavstvu in hujskali proti Slo-
vencem v Trstu. Ako tudi so sklica-
telji bobnali v vseh italijanskih li-
stih za ta shod, je pri vsem tem pri-
šlo tja — prav nepristransko rečeno
— le kakih 300—400 ljudi, in še to
ne interesirane, temveč razni rado-
vedneži, ki so že upali na kako »de-
monstracijo«. Na shodu je Pagnini
po svoji stari navadi klatil zvezde,
razsajal, kakor kak komedijant pro-
ti Slovencem, a vse njegovo kričanje
in razbijanje ni napravilo na navzo-
če nobenega vtiska. — Vse je ostalo
mirno in tiho. To je pa irredentiste
tako poparilo, da so — videči svoj
grozen fiasko — zaključili »shod« z
običajnimi frazami na račun sloven-
skega delavstva. — Kakšna razlika
med slovenskim in italijanskim sho-
dom! Na shodu N. D. O. preko 1000
krepih slovenskih delavcev, kjer je
med vsem shodom vladalo ogorčenje
in električna živahnost, prihajajoča
naravnost iz dna slovenskih uže-
jenih duš. Na shodu hujkajočih Pa-
gninijancev pa — prazna dvorana
in popolno mrtvilo in apatija!

+ Idrijski klerikalec hočejo na-
dalje nagajati naprednemu občin-
skemu odboru, čeprav so vsi njegovi
sklepi edino v korist mestu in obči-
narjem. Tako je tudi s sklepom zad-
nje seje v zadevi nakupa sveta od
stavne in kreditne zadruge v svrhu
naprave nove ceste čez smiljske, ki

se bo parcelirali za stavbišča. Os-
wald napoveduje rekurs. Vemo pa,
da, čeprav rad vihti deželni odbor
svoj valpiski bič nad napredno ob-
ščino, se vendar v deželni hiši nič po-
sebnost ne vesele Oswaldovih rekur-
zov. Nad leto dni je leži neka Os-
waldova pritožba pri deželnem odboru,
a do danes še ni rešena. Sedaj se za-
hleva to, sedaj ono od županstva, le
da se zavlačuje rešitev, ki more biti
pač malo težka. Tako najbrže bo tudi
z najnovejšim Oswaldovim rekur-
zom. V tem ne bo mogel navajati
stvarnih nagibov, marveč zgolj dej-
stvo, da je stavbna in kreditna za-
druška napreden zavod, od katerega
ne sme občina kupiti sveta, niti ne
za ceno. Kaki prijatelji mesta so in
kako umevajo socialno nalogo ob-
ščine, bodo najlepše posvedočili s tem
rekurzom. Daleč na okolu je znano,
kako strahovita stanovanjska mize-
rija vlada v Idriji. Občina po kleri-
kalnih nakanah pa bi ne smela niti
s tem pomagati v zboljšanje stano-
vanjskih razmer v Idriji, da zgradi
cesto na kraju, kjer se bo gradilo nad
20 novih hiš dasiravno je v to po-
stavno zavezana. Prav radovedni
smo torej na Oswaldov rekurs, in še
bolj na njegovo rešitev. V »Sloven-
čev« idrijski novici je tudi grdo
obrekovanje napredne zadruge, češ,
da bo stavbišča drago oddajala obči-
ni in erarju. Občini je zadruška ponu-
dila le za ceno svet in to po 3 K
za m². Kje more biti tu govor o kaki
drugi prodaji?! Erarju pa zadruška
sploh ne bo prodajala sveta, ker ga
je kupila za zasebnike, ki v prvi vrsti
rabiyo stavbišča, erar pa ima že do-
volj sveta v Idriji, če ne, pa si ga
lahko nakupi, kjer pač hoče. Sicer
pa naj klerikalec le obrekujejo za-
drugo, a paziyo tja, da jim ne bomo
stotero povrnil, ker bi jih vse dru-
gače zasklelo. Oswald torej prav la-
hko nadaljuje!

+ Važno za občine. § 38. dežel-
nega zakona z dne 28. avgusta 1883.
1. dež. zak. št. 17, ki določa, kako je
občinam javno oskrbovati uboge,
pravi: »V cerkvi nabrana miloščin-
ja prepuščena je cerkvi na razpo-
laganje. Cerkevna predstojništva
morajo zaradi tega, da se ubogi je-
dnakomerno obdarujejo, županstvu
na prošnjo povedati, koliko se je ta-
ke miloščine nabralo, in kako se je
porabila.« Znano je, da se v cerkvah
nabere mnogo denarja, a živa duša
ne ve, kam izginja. Prav bi tedaj bi-
lo, da se županstva poslužujejo navede-
nega zakona in zahtevajo od cerk-
venih predstojništev pojasnila, kako
se porablja za uboge v cerkvi nabra-
ni denar. Ta kontrola bi bila v prvi
vrsti dobrodošla revežem, ki se za
nje nabrani denar brezdomno po-
rablja v povsem druge namene.

+ Nemcem je vse dovoljeno! V
številki 2. lista »Mitteilungen des
Vereines Südmärker« z dne 8. febru-
arja t. l. je ta-le debelo tiskani oklie,
ki ni bil po državnem pravdnistvu
zaplenjen: »Südmärker: Es ist
Volkspflicht, uns gegenseitig zu för-
dern und zu stützen. Wir sind ein-
ander die Nächsten, verbunden
durch die gleiche Anschauung und
Gesinnung. Unterstützen wir daher
vor allem das deutsche Handwerk,
das deutsche Gewerbe, den deutschen
Handel. Kaufen wir keine Erzeug-
nisse, keine Waren, die von volks-
fremder Seite in unser Gebiet gewor-
fen werden. Erfüllen wir auch volks-
wirtschaftlich unsere Pflicht. Das
gibt dem nationalen Gedanken erst
Kraft und Gehalt und nötigt den
völkischen geschlechtlosen Geschäfts-
egoismus zu einer anderen Gesin-
nung: auch er wird sich unter die-
sem Drucke von unten herauf und
von aussen herein nationalisieren
müssen. Kauft als Deutsche nur bei
Deutschen, besonders bei den eigen-
nen Volksgenossen, die in unserem
Blatte genannt werden. Unterstützen
wir sie, wie uns unterstützen; sie
haben zunächst ein Anrecht auf un-
sere Hilfe in ihrem Erwerbskampfe
und unser Verein würde bei ge-
schlossener Beachtung dieser selbst-
verständlichen Pflicht auch volks-
wirtschaftlich eine gewaltige Macht,
wenn der Lehr- und Wehr- und Zehr-
stand den Nähr- und Werkstand in
treuer Gemeinsamkeit unterstützt.«
Brez komentarja!

+ Klerikalizem na Hrvaškem.
Opetovano smo že kazali na nevar-
nost, ki grozi Hrvaški od klerikaliz-
ma. Naša svarila so se vedno omalo-
važevala, češ, pri nas na Hrvaškem
so razmere popolnoma drugačne ka-
kor na Slovenskem, pri nas niso
ugodna tla, da bi se mogel klerikali-
zem krepko razviti. Mi smo molčali
in smo od strani opazovali razvoj do-
godkov. In naše slutnje so se uresni-
čile: Hrvatska plove vedno bolj in
bolj v klerikalno lužo, in ako bo šlo
tako naprej, bodo v Zvonimirovem
in Tomislavovem kraljestvu kmalu
zagospodarili jezuiti kot neomejeni
gospodarji. Pri zadnji spremembi na
banškem stolu je postal odločni pre-
stojnik za nauk in bogobastje, dr. Mi-
lan Amruš, župan zagrebski, ki je

znan kot klerikalec najčistjega ko-
va, in ki stoji popolnoma pod vpli-
vom jezuitov. Neklerikalni hrvaški
listi so takoj pri njegovem imenova-
nju izrazili bojazn, da bo novi »na-
učni minister« skušal plavati v kle-
rikalni vodi. In res, njihova bojazn
ni bila neupravičena. Dr. Amruš je
namreč takoj pokazal svoje klerikal-
ne rogovce. Dne 22. februarja je izdal
naredbo, s katero proglašal dan 3. ju-
nija za obligaten praznik za vso ka-
toliško mladino Hrvatske in Slavo-
nije, in sicer v proslavo »presvetega
srca Jezusovega«. Čujmo, kako
»hrvaški naučni minister« uteme-
ljuje svojo naredbo! »Pred 10. leti se
je posvetila hrvaška katoliška mla-
dina božanskemu srcu Jezusovemu
in poslala ob tej priliki sv. očetu pa-
pežu album s 60.000 podpisi in zlato
srce, ki je bilo izročeno sv. očetu ob
priliki romanja v Rim. Povodom
desete obletnice posvetitve hrvaške
mladine božanstvenemu srcu Jezusovemu
se je v Zagrebu sestavil od-
bor, pod pokroviteljstvom nadškofa
dr. Posilovića, v svrhu, da med
katoliško mladi no dostojno proslavi
dan 3. junija kot praznik presvetega
srca Jezusovega. Ta dan se smejo v
Zagrebu in po vsi domovini pobirati
med katoliško mladino prostovoljni
prispevki za zastavo, posvečeno pre-
svetemu srcu Jezusovemu kot dar
sv. očetu papežu. Z ozirom na to,
smatram za potrebno, da ukazujem:
Na dan 3. junija 1910 ima vsa kato-
liška mladina na vseh učnih zavodih
kraljevine Hrvatske in Slavonije
praznik. Po sv. maši naj učitelji šol-
ski mladini raztolmači znamenitost
in svrhu tega praznika.« — Kdor
prečita ta »ukaz«, se mu zdi, kakor
da bi živeli še globoko v srednjem
veku. Srečni Hrvati, da imajo ta-
kega pobožnega ministra. Kmalu bo
konec vse bede na Hrvaškem! Veli-
ko moč imajo klerikalci pri nas v
Avstriji, toda, če bi pri nas izdal na-
učni minister takšno odredbo, bi še
tisto uro frčal s svojega sedeža. A
Hrvatska je dežela neverjetnosti.

+ Iz finančne službe. Gospod
dr. Fran Hubad je sprejet kot kon-
ceptni praktikant pri finančnem
ravnateljstvu v Ljubljani.

+ Iz davčne službe. Za definit-
ivne davčne asistente ad personam
v XI. čin. razredu so imenovani sle-
deči prov. davčni asistentje: Fran
Kadunc, Ivan Verderber, An-
ton Maier, Viktor Damjan, Albert
Primec, Bogomir Železnik,
Rudolf Pehaček, Andrej Uder-
man, Josip Levstek, Lovrenc
Novak, Dominik Dereani, Ant.
Prudič, Fran Schweiger, Iv.
Cerkovnik, Ciril Pezdic, Jo-
sip Badiura in Josip Kraken.

+ Iz šolske službe. Prov. učite-
ljica Angela Kenda v Kamniku, pri-
de v Radovljico kot suplentinja. Su-
plentinja Marija Jeglič je premešče-
na iz Breznice v Mošnje.

— Zahvala družbe sv. Cirila in
Metoda. Družba sv. Cirila in Metoda
je prejela prvi dar častitih gg. mest-
nih svetnikov ljubljanskih 310 K,
temu pa je sledil drugi dar z vsoto
305 K, skupno torej 615 K. — Ta ro-
doljubni dar, žrtvovan pod vtisom
nemilih napadov sovražnih nam ro-
dih bratov, je utrdil slovensko trd-
njavo s tremi močnimi skalami,
družbo sv. Cirila in Metoda pa okre-
pil moralno za njeno neustrašeno in
intenzivno nadaljnje delovanje. — V
nesreči se spozna pravega prijatelja.
Kakor se je napovedal naši družbi
boj in pogin, tako nas teši, da se ob
tem boju žrtvujejo veledušno vsi za-
vedni Slovenci za obrambo edinega
obrambnega društva. — Častiti gg.
zastopniki deželnega stolenga mesta
Ljubljane! Vsprejmite blagovoljno
iskreno zahvalo za gmotno in mo-
ralno pomoč, s katero pospešujete
družbo sv. Cirila in Metoda in s tem
krepite in hranite krasno našo do-
movino, ljubljani rod slovenski. —
Proseč še nadalje pomoči beležimo
z odličnim spoštovanjem — vodstvo
družbe sv. Cirila in Metoda v Ljub-
ljani, dne 10. marca 1910.

— »Ko mene več ne bo ... —
znaj, družba sv. Cirila in Metoda, —
jaz tebe ljubim sem tako, — da tudi
moja smrt nemila — naj tebi bi ko-
ristna bila! — In temu poročnica —
tu moja je polica.« — S tem rodo-
lubnim čutom zavarovalo se je za
življenje in družbi sv. Cirila in Me-
toda v last poslalo šest polic v zne-
sku 6000 K šest vzornih Slovencev.
Zavarovali so se pri »Prvi češki
splošni delniški zavarovalnici« v Tr-
stu, ki pospešuje na šo družbo s pri-
dobjanjem zavarovancev v korist
družbi sv. Cirila in Metoda. Hvala
iskrena!

— Pod utisom »Slovenčevega«
napada na družbo sv. Cirila in Me-
toda zavaroval se je družbi na korist
na življenje za vsoto 2000 K znani
rodoljub. — Podružnica v Ribnici
na Pohorju je poslala 14 K, zbirko
narodnjakov, ki so to vsoto darovali
z geslom: »Živila »Cirilmetodari-
ja!« — Po blatu naj se valja »Slo-
venčeva« pramodarija!

— Družbi sv. Cirila in Metoda
je poslala gđ. Ančka Seewaldova v

Pragi celo škatuljo daril: rabljena poštne znamke, stanjoli, odrezki od smodk, no med njimi 5 K. — Pošljimo tej vneti prijateljici naše družbe v Kraljevo Vinograde srčno zahvalo. Na zdar!

— Za »Cirilmetodarijo« sta dala dva narodna obrtnika po gosp. Estu 3 K. — Hvala!

— Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: Danes, v soboto devetih Jarnova »Logarjeva Krista« (za parabonente), jutri izven abonementa (za lože nepar) deseti Jarnova opera »Logarjeva Krista«. Ker je bil gosp. Fiala brzojavno odpoklican k smrtni postelji svojega očeta, se »Dolarska pricesa« ne more ponavljati. Tenorist v Zagrebu je bolan, zato tudi gostovati ne more. Jutri popoldne ob 3. veseloigra »Gospodje sinovke«.

— Dr. Boris Zarnik, ki je imel na vsučilišču v Würzburgu dne 7. t. m. slovesno predhodno javno predavanje in je imel potem tudi nastopno predavanje, bo v poletnem semestru kot docent predaval »o splošni morfologiji in fiziologiji žuželk.« — Med mnogobrojimi čestitkami, ki jih je mladi slovenski učenjak prejel iz prijateljskih in strokovnjaških krogov, je tudi posebno presrečna čestitka ekscelence prof. Ernesta Haackla iz Jene.

— »Narodna založba«. Občni zbor »Narodne založbe« bo v sredo dne 30. marca t. l. v »Narodni tiskarni«. Na dnevnem redu so: nagovor predsednika, poročilo tajnika in blagajnika, poročilo o izvršeni reviziji in o volitvi načelnstva.

— »Dobrodelni predstavi na korist« »Domovine«, ki vzdržuje toli potrebno dijaško kuhinjo v Ljubljani, bodeta dne 19. in 20. marca. Kakor smo že naznanili, se uprizorita dve Offenbachovi opereti »Zaroka pri svetilnici« in »Mož pred durinjo«. Medvedove bodo gospodične Ivanka Hrast, Pipea Tavcar in Mira Zupane ter priljubljena umetnika gospoda Iličič in Bohuslav. Režija je v spretnih rokah gospoda Iličiča, nastudiranje vlog vodi gospod učitelj Avgust Vašče, glavno vodstvo pa je v rokah gospoda kapelnika Talicha, ki bo seveda tudi pri predstavi dirigiral.

— Dr. Mantuanijeva blamaža. »Strokovnjaško mnenje« ravnatelja deželnega muzeja dr. Mantuanija, da so na Bizjakovem zemljišču najdene kosti pristne »človeške lobanje iz turških časov«, priobčjuje tudi nemški listi. To bo nastal krah v nemškem časopisu, ko se bo izvedelo, da je ravnatelj kranjskega deželnega muzeja tak »strokovnjak«, da ne zna razločevati niti okostja »šilkrote« od »človeške lobanje! G. dr. Mantuani, čemu je bilo treba obestiti vaše znanje na veliki »Slovenec«? Da, da, »si taciusses, philosophus mansisses« — in prihranil bi si tudi nepopisno blamažo!

— Reklama, ki jo je delal »Slovenec« za »človeške glave« v Štepančič vasi, je imela velik uspeh. Ljudje so kar trumoma drli v Štepančič vas, da si ogledajo »glave«, ki so jih »voj čas odrezali krvoločni Turki ubogim kristjanom. Naval je bil tako velik, da je lastnik dotičnega zemljišča prišel na briljantno idejo, zahtevati od radovednežev vstopnino. In ljudje so radi plačevali vstopnino po 2 ali 4 vinarje za osebo. — Lastnik si je v zadovoljstvu mel roke in računal, koliko mu bode vrglo grobišče »mrtvaških glav«. A prišlo je preskoro razočaranje: iz »človeških glav« so kar preko noči postale »želve«, »šilkrote«. In sedaj je zopet vse mirno doli na Kodeljevem, nad vhodom na »grobišče« pa visi sedaj tabla z napisom: »Vhod je prepovedan.«

— Ustanovni občni zbor društva za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma telovadnemu društvu »Sokol II.« v Ljubljani, se vrši v nedeljo, dne 20. marca 1910 ob 10. popoldne v gostilni brata Kavčiča, Privoz (Prule).

— Društvena vest. Ministrstvo notranjih zadev je vzelo na znanje ustanovitve društva »Branibor« s sedežem v Ljubljani.

— »Slovenska Matica« je imenovala za svojega tajnika pisatelja gosp. Milana Pugeljja.

— Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem ima v sredo, dne 16. marca t. l. ob 4. popoldne v Ljubljani, hotel »Union« svoj redni letni občni zbor. — Gostje zdravnikov dobro došli!

— Redek jubilej. Včeraj je praznoval gospod Henrik Debevec, blagajnik pri banki I. C. Mayer v današnjih nestalnih časih redki jubilej 25letnice svojega službovanja pri tej trdki. Se vedno čilemu in zdravemu blagajniku - jubilantu naše iskrene čestitke. Ad multos annos.

— Sodna preiskava zaradi rimskih cekinov. Pred kratkim je neki delavec pri kopanju na Mirju našel lonec, v katerem je bilo večje število cekinov iz rimskih časov, in je ta lonec s cekini vred oddal na pristojnem mestu. Zdaj pa je ta delavec

obdelal, da ni vseh najdenih cekinov oddal, marveč da jih je nekaj na stran spravil in začela se je radi tega sodna preiskava.

— Redni občni zbor pomočnega zboru gostilničarjev »adruge« v Ljubljani se vrši v ponedeljek, dne 14. marca ob 2. popoldne v hotelu »Ilirija«, Kolodvorska ulica z običajnim dnevnim redom.

— Pevsko društvo »Slavec« priredi danes sveder ob pol 9. svojemu predsedniku, gosp. Ivanu Dražilu, v znak priznanja ob izbornem vodstvu prireditve lanske 25letnice društva, podoknico.

— Pevsko društvo »Slavec«. Jutri, v nedeljo, dne 13. marca t. l., ob 3. popoldne vrši se v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« v Ljubljani redni občni zbor pevskega društva »Slavec«. Ta občni zbor je važen v mnogem oziru. Podalo se bo de namreč točno in jako zanimivo poročilo o za društvo toliko sijajno izvršeni lanski društveni 25letnici. Ta društvena petindvajsetletnica je pokazala, kaj zamore društvo storiti, ako ima na čelu moža, ki z vztrajnostjo in brezprimerno žilavostjo in nesebičnostjo zaslujeje in pospešuje društvene koristi. Ta mož je predsednik »Slavec« gosp. Ivan Dražil, ki deluje v društvu že nad 25 let kot pevec in 18 let kot predsednik. Zasnovanje in vodstvo slavnostnih prireditev 25letnice je v pretežni meri njegova zasluga. To je uvidelo in uvaževalo tudi pevsko društvo »Slavec« in je sklenil ostali odbor, porabiti priliko prvega običnega zbora po 25letnici ter prirediti za društvo tako izredno zaslužnemu predsedniku v soboto ob pol 9. zvečer podoknico, v nedeljo po običnem zboru — približno ob 7. uri — pa časten večer v »Narodnem domu«.

Na tem častnem večeru pokloni se mu tudi primerno darilo kot skromno priznanje za njegov nadčloveški napor pri predpripravi, zasnovanju in izbornem vodstvu tako široko razpredenih slavnostnih prireditev društvene 25letnice, ki je ravno vsled tega izpadla tako sijajno, kakor dosedaj nobeno slavje pevskega društva. K temu častnemu večeru se vsi redni in podporni člani, prijatelji društva in osobito vsi starejši bivši peveci »Slavec« kar najpriširneje vabijo in jim kličejo: dobro došli! Pokažimo, da znamo ceniti svoje može in njih zasluge.

— Zabavni večer na čast vsem Pepicam in Pepetom priredi slovensko pevsko društvo »Slovan« v soboto, dne 19. t. m. v gostilniških prostorih gosp. M. Weissa, Konjušna ulica št. 12. Na sporedu je petje, komični nastop »Čevljarski vajence pred gledališko blagajno«, ki ga izvaja član slovenskega gledališča g. Molek, potem šaljiva pošta in tudi ples. Vsi oni, ki so prijatelji vesele, neprisiljene zabave in posebno pa vsi Pepeti in Pepce naj pohite na ta zabavni večer. Društveni odbor se je že potrudil, da bode vsakemu ustreženo. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina 40 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo v pomoč društvu.

— Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani ima svoj občni zbor jutri, v nedeljo, dne 13. t. m., ob 2. popoldne v steklenem salonu hotela »Ilirija«. — Ako bi ta ne bil sklepčen, bode uro pozneje drugi občni zbor, ne oziraje se na število navzočih.

— V vojaški bolnici so te dni operirali nekega vojaka in sicer so mu operirali kilo. Tej operaciji je prisostvoval kot gledalica neka znana nemška dama, in sicer z dovoljenjem višjega štabnega zdravnika g. Basa. Seveda ne dvomimo čisto nič, da se dotična dama interesira za take operacije zgolj iz človekoljubnih nagnobov.

— Državno podporo v znesku 700 K je dovolilo poljedelsko ministrstvo za pospeševanje sadjereja na Barju.

— V poslopih Kolinske tovarne za kavine primesi se bližajo dela prav hitro svojem koncu. Stroji so bili že pretekli mesec vsi urejeni; sedaj je prišla na vrsto električna razsvetljava, ki je že napeljana po vseh poslopih tovarne. Ker je vreme prav ugodno, začne že v kratkem z ometavanjem poslopij od zunaj in s planiranjem sveta. Kakor smo že svoj čas poročali, bo do maja meseca že vse gotovo.

— Za našo dečo in našo zemljo oodi geslo veliki ponedeljek vsakemu, ki misli in čuti slovensko. V Grosupljem bode ta dan velik naroden praznik, podružnica C. M. D. slavila bode obletnico svojega obstanka, slavila na ta način, da z nabranimi prispevki reši zopet nekaj slovenskih duš potujčenja. Zato vse v Grosuplji!!!

— V Dobu pri Ljubljani je 8. t. m. umrla Katarina Ves, zasebnica, v 90. letu svoje starosti. Bila je ena najstarejših v občini. Naj v miru počiva!

— V Idriji je pričel izvrševati v hiši, ki je last društva »Sokolski dom«, urarsko obrt Josip Lampe, ki je v svoji stroki zelo dobro izvešan. Pri-

poročamo novega ostnika, domačina, vsem kar najbolje!

Niso zadovoljni idrijski c. kr. katehet Oswald s sodnimi predlogi »stavbnega odseka« v seji idrijskega občinskega odbora glede nove klavnice, že manj pa s nameravanim nakupom sveta za novo cesto v Grapi in bo o tem najbrže še drugi govor. Zato tudi o tem Oswald še ne pišejo. Tako se glasi idrijska novica »zidali bi radi« v sobotnem »Slovenec«. Seveda kakor po stari navadi zopet vse polno zavijanja od strani katoliških poštenjakov. Treba torej nekoliko pojasniti, danes glede klavnice. Zupanstvo v Idriji je pred kratkim prejelo sledeči odlok od okrajnega glavarstva: »V zadevi tamorje je občinske klavnice je kranjski deželni odbor z dopisom z dne 16. januarja 1909 št. 17.754 c. kr. deželni včadi za Kranjsko sledeče naznanil: Predstojništvo mesta Idrije je v proračun za l. 1910. postavilo 4000 K za tamorjsko klavnico. To postavko je pa pozneje občinski odbor v to svrhu črtal, da se zmanjša primanjkljaj. Za slučaj, da občina sklene že v letu 1910 novo klavnico zidati, bi se lahko potrebna svota potem posojila nabavila. Za obrestovanje in amortizacijo tega kapitala bi se morala potem v proračunu za l. 1911. primeren svota določiti.« Ne torej idrijska občina, marveč deželni odbor sam si li h gradbi nove mestne klavnice. Občina je pač hotela pred nekaj leti zidati novo klavnico in si na gospodarski način pridobiti potrebno stavbno glavnico, a je takrat deželni odbor črtal dotično postavko in občina je bila primorana izdati nad 2000 K za popravila v stari klavnici. Kje pa je bila takrat vlada s svojo vnetostjo za novo klavnico, ko je sankcionirala maltretiranje idrijske občine od strani deželnega odbora? In kakšna je ta nadzorstvena oblast, ki povzroča najproje drago popravilo stare klavnice, koj potem pa si li h gradbi nove klavnice. Tako bi bilo klerikalno mestno gospodarstvo! Oswald naj torej le zastavi svoj veto! Popravljena klavnica bo še za nekaj let dobra, med tem pa naj spravi občina polagoma skupaj stavbni kapital. In nič drugega ne namerava predlog stavbnega odseka. Snili se nam ubogi gurent Zazula, ki je dal tako lepe svete deželnemu odboru v zadevi mestnega gospodarstva, a jih ta prav nič ne vpeševa!

Kolesarsko društvo »Sloga« v Idriji ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. marca v prostorih gostilničarja Antona Kogej v Idriji.

Ciril-Metodov večer v Radovljici. Dne 13. t. m. priredi ženska podružnica Ciril-Metodove družbe v Radovljici zabaven večer z mičnim sporedom. Vsakdo je dobro došel, kdor je prijatelj naše šolske družbe. Pričakujemo obilno udeležbo, da pokaže Radovljica s svojo okolico, da se res drži Cirilmetodarije!

Narodna delavska organizacija priredi v nedeljo, 13. t. m., javen shod v Zagorju ob Savi. Na shod pride poročat med drugimi tudi predsednik tržaške N. D. dr. J. Mandič. Ker so razmere za delavstvo v Zagorju naravnost neznosne ter se bode pojasnil pomen N. D. O. za Zagorje, pričakujemo, da se tega shoda udeleži vsak, ki narodno čuti v Zagorju. Shod se vrši v »Sokolskem domu« ob 3. popoldne.

Nov trg na Koroškem. Cesar je podelil vasi Borovljani na Koroškem naslov trga.

Ant. Janežičeva hčerka umrla. V Pliberku na Koroškem je 4. t. m. umrla gđ. Olga Janežičeva, hčerka pokojnega slovenskega pisatelja in velikega rodoljuba profesorja Antona Janežiča. Z njo je izumrl Anton Janežičev rod.

Poskušeni samomor. 19letni trgovski agent Emil Litusso stanujoč v ulici Raffineria št. 3 v Trstu, se je v četrtek večer v svoji sobi ustrelil iz revolverja v prsa. Domačini so prihiteli in videli ležati mladeniča v krvi. Poklicali so zdravnika, ki ga je dal prepeljati v bolnišnico. Litusso je bil zaljubljen v neko devojko, ki mu pa ljubezni ni vračala, kar ga je gnalo v obup, da si je hotel vzeti življenje.

Samomor. V četrtek zastupila se je neka 37letna Ida Černe, soproga trgovca, stanujoča v ulici Geppa št. 18 v Trstu s karbolno kislino. Samomordila je bila zelo nevrastenična, kar jo je tudi dovedlo do samomora.

Društvo »Ladja« v Dovinu vabi tem potom vse društvenike, naj se gotovo udeleže v soboto popoldan, dne 19. t. m. izredne seje, pri kateri se bodo presojali načrti za društveno zastavo. Posebnih vabil se ne bo pošiljalo.

V Alland pri Badenu na Spodnjem Avstrijskem je mrl za pljučnico 11. marca t. l. v 33 letu svoje starosti Franc Grošelj, c. in kr. pomorski komisar II. vrste, rodom Ljubljancan.

Nehtno radlograf »Ideal« v hotelu pri Maliču ima od sobote dne 12. marca do torka dne 15. marca sledeči spored: Jezero štirih kantonov.

Enonožec, varijetna projekcija. Tipi in navade Arabcev, po naravi. Tragica drama na morju. Pik-pok premaga vse ovire. Komično. — Pri predstavi zvečer ob 8. uri se dodajo še sledeče slike: Usmiljeni ropar (drama), Gavrochev dan, komično. Učitelj, drama. Tri neveste za enega ženina, komično.

Pedalijske večerne predstave v kinematografu »Ideal« so se občinstvu jako priljubile in dosegle s tem popoln uspeh. Slike za to predstavo so vedno izbrane in najnovejše. Ker je obisk res izplačljiv se priporoča.

Tatinska zalega na Golovcu. Poročali smo že, da se je našlo v osamljeni hišici na Golovcu mnogo sumljivega orožja, nedaleč stran pa prazen cerkven nabiralnik, za katerega se pa še ne ve, odkod da je. Vse to orodje je bilo vlomilsko! Policija je takoj po najdbi ukrenila vse potrebno. Tisto noč, ko je nočni čuvaj na Golovcu streljal za dvema ubežnikoma, je policija okupirala hrib in preiskala tudi hišico, v kateri se je našlo vlomilsko orodje. In ni bilo zastoj to »kalenje nočnega miru«. Dospeli tja, so Hermandidni varovanci začuli v listju neko smrčanje. Ker v hišici nihče ne stanuje, so si takoj predstavljali, da imajo opraviti s kakim potepuhom. In res! Zbudili so mirno spečega možakarja in ga naglo obkolili. Spoznali so v njem silno nevarnega in že mnogokrat predkaznovanega tatar Ivana Brunška, rojen. 1862. v Dragovšaku, pristojnega v Trebeljevo v litijem okraju. Pri aretaciji se je tudi pri tem dobilo več vlomilnega orožja in ponarejenih ključev od hišnih vrat in drugo. Brunška so seveda takoj pazno spravili pod ključ in ga potem oddali sodišču. Kje je vse operiral, se bode še dognalo. Tako je bil očistič Golovec in vlomilsko orodje, katerega bi Brunšek zelo nujno potreboval, poseduje sedaj policija, odnosno sodišče.

Sedaj pa pridemo v tivolske gozde. Sprehajalci »Večne poti« so češče opazili, razne sumljive elemente, ki jim niso nič kaj ugajali. Da se pa dožene kdo so ti »letoviščniki«, je policija stopila v stik z orožništvom in napravila včeraj po tivolskih gozdi, ki pripadajo v mestno in okoliško okrožje pogon. Tudi ta trud se je izplačal varnostnim oblastim. Iztaknili so možje postave tudi v podrožniškem gozdu dober eksemplar, ki se je bil tam nastanil in operiral le bolj v okolici. Zasačili so namreč nekega varnostnim oblastim znanega malopridneža Ivana Wolgemuta, ki je minolega meseca ušel iz zaporov okrajnega sodišča v Postojni. »Crni brat« pa ni hotel v gozdu samevati sam, marveč si je poiskal tudi stanu primerno tovaršico, s katero si je preganjal dolgčas. Hermandida je premagala Amorja in tako sedaj samevata vsak v svoji celici Wolgemut in njegova »boljša polovica«, neka policijski splošno znana izpridenka Ana Ključova roj. 1894. v Dugem selu, katero je sodišče nacio-novale za prisilno delavnico, kamor jo preselijo v kratkem. — Pavlič, Brunšek, Wolgemut, to so bili dnevni kriminalni junaki in manjka dosedaj le še enega znanca — Pogačarja. No, upati pa je, da se tudi ta ne izogne svojetasne usode.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 18 Slovencev, 43 Hrvatov in 90 Macedoncev. 23 Lahov je šlo v Koročevje, 33 Hrvatov pa iz reke v Heb.

Izpuščeno. Posestnikov sin Anton Kovač je izgubil srebrno uro z veržico. — Ga. Berta Čehova je izgubila zlat privesek. — Služkinja Franciška Resmanova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja.

»Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri v hotelu »Tivoli«. Začetek ob pol 4. popoldne. Vstop prost.

Važno za matere in odgojitelje otrok!

»Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj« priredi

v četrtek, 17. marca 1910 ob 8 zvečer v restavraciji g. Ozimica, prej »Jugoslavanski restavraciji« v Gosposki ulici št. 3 poleg »Narodne kavarne«

javno predavanje o »difteriji in drugih nalezljivih otroških boleznih«.

Pr. d. g. dr. Ivan Oražen.

Vstop vsakomur prost.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vlada in novo posojilo.

Dunaj, 12. marca. Vlada vztraja pri svoji zahtevi, da državni zbor še ta mesec odobri zakonski načrt o novem posojilu v znesku 182 milijonov, češ, da nujno potrebuje denarja. V nasprotnem slučaju, da bo denar vzela na kontokorentni račun.

Kdo bo naslednik barona Bienenbertha? Dunaj, 12. marca. »Arbeiter Zeitung« javlja, da je trgovinski mi-

nister dr. Weisskirchner definitivno resigniral na mesto dunajskega šupana. Weisskirchner bo postal po odstopu barona Bienenbertha ministrski predsednik. Za slučaja svojega padca si je zagotovil mesto guvernerja pri »Länderbanki«.

Proglasitev novega vodje krščansko-socialne stranke.

Dunaj, 12. marca. V torek opoldne proglasi krščansko-socialna stranka svojega novega voditelja na posebni skupščini, na kateri bodo govorili minister dr. Weisskirchner, bodoči župan dr. Gessmann in načelnik meščanskega kluba Weesely. Za strankinega predsednika bo izvoljen priine Alojz Liechtenstein.

Kdo bo novi dunajski župan?

Dunaj, 12. marca. Za dunajskega župana bo izvoljen dr. Adalbert Gessmann. Sedanji prvi podžupan dr. Neumayer bo odstopil in bo imenovan za višjega kuratorja nižjeavstrijske hipotekarne banke. Obenem bo poklican tudi v gospodsko zbornico. Za I. podžupana bo izvoljen dr. Pforzer, za II. podžupana pa Leopold Steiner, ki je odložil mesto višjega kuratorja pri nižjeavstrijski hipotekarni banki, a se mu je za to zagotovilo, da postane naslednik dr. Gessmannov na županem stolu.

Saksonski kralj v Opatiji.

Opatija, 12. marca. Včeraj je prispel semkaj saksonski kralj Friderik Avgust. Nastanil se je v hotelu »Stefanija«.

Ožja volitev na Češkem.

Praga, 12. marca. Pri ožji volitvi za državni zbor v lamskem, libochovickem in novostrašeckem okraju med agrarcem in socialnim demokratom je bil izvoljen agrarec Mašata; dobil je nad 7000 glasov. Socialni demokratje se ožje volitve sploh niso udeležili.

Kdo bo regent v Srbiji za časa kraljeve odsotnosti?

Belgrad, 12. marca. Za časa odsotnosti kralja Petra bo po § 53 ustave regent s kraljevske oblasti prestolonaslednik kraljevič Aleksander. Kralj Peter bo pred svojim odhodom v Petrograd izdal poseben manifest, v katerem bo narodu naznanil, da prevzame za čas njegove odsotnosti vladu kraljevič Aleksander.

Srbsko odlikovanje ruskega carja.

Belgrad, 12. marca. Ob priliki svojega poseta na ruskem dvoru bo kralj Peter podelil carju Nikolaju veliki križec Karagjorgjeve zvezde v briljantih. Ta križec je vreden 60.000 dinarjev.

Odlikovanje srbskega kralja.

Belgrad, 12. marca. Iz krogov ruskega poslanstva javljajo, da bo car Nikolaj odlikoval kralja Petra z redom Aleksandra Nevskega, ki spada med najvišje ruske redove.

Srbska skupščina.

Belgrad, 12. marca. Zasedanje skupščine bo odgodeno v petek 18. marca. Na novo zasedanje se skliče dne 7. aprila, ko se vrne kralj Peter iz Petrograda.

Car Nikolaj vrne poset v Belgradu in Sofiji.

Petrograd, 12. marca. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da bo car Nikolaj vrnil poset srbskemu in bolgarskemu kralju v Belgradu in Sofiji meseca maja.

Poset bolgarskega kralja v Carigradu.

Carigrad, 12. marca. Na mero-dajnem mestu zatrjujejo, da bo bolgarski kralj prišel v Carigrad nekaj dni preje kakor kralj Peter. Spremljala ga bosta ministrski predsednik dr. Malinov in minister zunanjih del Paprikov. Ob času, ko bosta bolgarski in srbski kralj bivala v Carigradu, se bodo vršili veliki manevri prvega armadnega kora.

Poslano. *)

Anonimnemu dopisniku »Domoljuba« z dne 10. t. m. polagam na srce le sledeče: Dokler nimate poguma, prinašati vesti o meni, ozir ma o ljudeh, ki so z menoj v ožjem stiku, s polnim imenom in v listu, ki ga ne štiti imuniteta kakšnega klerikalnega poslanca, tako dolgo ostaneta v mojih očeh najpoglednejši obrekovalci, lažniki in popolnoma propadla duša, ki ni vredna drugega kot pasjega biča.

Na Vrhniki, dne 10. marca 1910.

Z največjim zanikanjem

pharm. Fedor Gradnik.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 12. marca 1910.

Termin.

Pšenica za april 1910	za 50 kg	13.29
Pšenica za maj 1910	za 50 kg	13.25
Pšenica za oktober 1910	za 50 kg	10.96
Rž za april 1910	za 50 kg	8.30
Koruzza za maj 1910	za 50 kg	6.20
Oves za april 1910	za 50 kg	7.25

Efektiv. 5 vin. vilje.

Vzemite si, ako imate nahod in ste hripavi, zaslezeni ter - ako dihate, Fellerjev fluid z soamko »Elafluid«. Mi sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, vratu itd. o njegovem drzavilnem, kašelj blažilem, osvežujočem učinku. Tucet na poskušajte 5 kron, 2 tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg 238 na Hrvaškem.

Zastrupljanje v starih časih.

Vse življenje je v bistvu le boj proti sovražnim silam in za lastni obstanek. Kakor se bore živali in rastline med seboj na smrt in na življenje, tako tudi ljudje. Ker je človek inteligentnejši kakor žival, je seveda morenjen svojih bližnjih izpoučevati in je med drugim iznašel tudi grozovito sredstvo za svoje namene: strup. Ta učinkuje zanesljivo in daje morilec priložnost, da ne postavlja svoje kože v nevarnost, kakor pri klavnu, nego da lahko mirno gleda smrti in boj svoje žrtve. Tudi kače in škorpionji in druga taka bitja more s strupom, a ta bitja ne vedo, kaj je strup, in se ga poslužujejo tako, kakor volk ali tiger svojih nestrupenih zob; narava jim je dala strup, a ne vedo, da ga imajo. Strupena žival je torej manj hudobna, kakor mitični Heraklej, ki je svoje pušice pomazal s strupom lemerjske hidre in manj hudobna, kakor divji Indijane, ki svoje orožje namočijo v strupu. A tudi Heraklej in Indijane nista zastrupljevala v pravem pomenu te besede, ker so njih nasprotniki vedeli, s kakimi sovražniki imajo opraviti in so se tudi sami posluževali enakih sredstev.

Zavratno zastrupljenje, to je uvedla se kultura, to je postalo mogoče, ko so se ljudje že dvignili iz stanja divjstva. Tisti, ki je prvi ponudil svojemu sovražniku s hlinjeno prijaznostjo v jedi ali v medicini strup, je bil že kulture človek. Zgodilo se je to že v časih, ko so ljudje imeli še prav malo kulture, komaj prve predpogoje za kulturno življenje. Na začetku vse kulturne zgodovine stoji zastrupljenje; prvo kar je človeški um ustvaril, je bil način zavratnega umora s strupom. Zda, ko je afera avstrijskega nadporočnika Hofrichterja na dnevnem redu, ne bo odveč, če pregledamo nekoliko zgodovino in zabeležimo najzanimivejši kar nam poroča o zastrupljenju.

Najstarejši kulturni narod so bili Hamiti, ki so živeli v Egiptu. Ti so že rabili strup. Med starimi Egipčani je bilo zastrupljenje oblastveno upeljano kazensko. Kdor je izdal kako skrivnost duhovskega stanu ali kogar so duhovniki proglasili za sovražnika njihovih bogov, ta je dobil piti »grenko vodo«, to je iz breskev dobljeni strup, prusko kislino, ki je bistvo cijankalija. Tudi zakonodajne čene so obsojale v tistih časih na smrt in jih zastrupljali z »grenko vodo«. Strup je bil torej že tedaj v službi pravice in sredstvo za oblastveno usmrčenje.

Tudi stari Grki so tako rabili strup. Modrijan Sokrat je bil zaradi brezbožnosti, ker duhovnikom ni verjel, nego iskal resnice, obsojen l. 399 pred Kristom na zastrupljenje in sicer so mu dali trobeličnega strupa piti. Trobelični strup je bil narejen iz trobeličkeve (neke vrste pasjega petršilja) in opija. Grki so poznali zastrupljenje že jako zgodaj; najbrže so dobili to iz Orijenta. Pripravili so strupene rastline boginji Hekati, ki je svoje izkušnje prenesla na svoji hčeri Medeji in Kirko, najstrašnejši zastrupljalki grške mite. Tudi pri Homerju, ki vendar popisuje prav patriarhalne razmere in ginljivo pogumne hajduke, je že mesto, ki prica, da so že tedaj prakticirali zastrupljenje.

V zgodovini grških republik je pa vendar primeroma le malo slučajev zastrupljenja dobiti in večinoma so izvirali iz erotičnih nagibov. A strah pred zastrupljenjem je bil grozen po vsem takrat znanem svetu, največji strah pa so imeli orientalski despotje. Herodot poroča obširno o potovanjih babilonskih kraljev dostavljajoč, da so vedno vozili vodo seboj in da niso nobene druge pili kakor to, ker jih je moril strah pred strupom. Ta previdnost je bila popolnoma na mestu.

Pravi edinstveni zastrupljalec pa je bil Rim. Že v časih stare rimske republike je moralo biti zastrupljenje zelo ukoreninjen zločin, ker se je Cicero skliceval na zelo star zakon proti zastrupljalcem. Kasneje so je ta »umetnost« še posebno razvijala. Napredek v zdravilstvu je bil tudi napredek v zastrupljanju. Iz Ciceronovih pism je posneti, da so v njegovih časih že poznali strupe, ki so polagoma usmrtili človeka, da se dotičnik dolgo časa sploh ni zavedal, da je zastrupljen. V času cesarja Avgusta je bilo zastrupljanje tako razširjeno, da je cesar sam vsak dan zavžil »popolnoma zanesljivo« protistrup, da bi bil zavarovan zoper vsako presenečenje. Strupe in protistrupe so izdelovali zdravniki in zaslužili so ogromno denarja. Poleg njih pa so se pečale z izdelovanjem strupov zavržene ženske, ki jih je bilo za vse pridobiti. Glavni poklic teh žensk je pač bilo rufijanstvo, a izde-

lovali so tudi lepota, vsakovrstna zdravila in strupe. Taka ženska je bila na pr. rufijanka Lokusta, ki je v družbi s cesarjem zdravnikom akula zgodovinske gobice, s katerimi je Agripina svojega moža, cesarja Kladivja zastrupila. Poleg cesarja Kladivja je Lokusta zastrupila tudi Germanika in Britanika in tako pripravila sinu cesarja Agripine pristo pot do cesarskega prestola. Ta sin je bil Nerone, Lokusta pa je postala nekaka državna zastrupljalka. Ker ji Nerone ni zaupal, mu je njegov zdravnik Andromak moral pripraviti »sigurno učinkujočo« protistrup. V strašnih časih vojaških cesarjev so bila v vojašnicah in med višjimi oficirji zastrupljanja takorekoč na dnevnem redu. Slučaji, kakor je sedaj Hofrichterja, niso bili takrat nobena redkost.

Cerkveni oče Tertulijan, ki je živel koncem drugega in začetkom tretjega stoletja je upal, da bo kristjanstvo ljudi zboljšalo in jih dvignilo na višjo stopnjo, tako da bo zastrupljanju konec. Toda kristjanstvo ni izpolnilo te njegove nade. Prav ko je kristjanstvo imelo največjo moč, v srednjem veku namreč, tedaj je bilo zastrupljanje najbolj navadno. Vse je delalo s strupom. Iz strahu, iz sovraštva, iz strahopetnosti, iz ljubosumnosti, iz častilakomnosti, iz gola hudobije so ljudje rabili strup in spravili stotisoče ljudi pod zemljo. Vse je rabilo strup, papeži in kralji, kakor razbojniki in lopovi, princezinje in vlačuge.

Izmed brezštevilnih tragedij, ki so znane, je ena posebno značilna za tisti čas in vredno jo je omeniti tudi zaradi tega, ker je ena največjih ironij svetovne zgodovine. Dne 17. avgusta leta 1503 je umrl vesled zastrupljenja Kristov namestnik rimski papež Aleksander. Strup sta bila papež in njegov sin Cezar Borgia namenila svojim gostom, a slučaj je nanesel, da ga je zavžil papež sam!

Zastrupljanje ni nikdar ponehalo; v vseh stoletjih spremlja človeštvo, ves razvoj kulture ni mogel temu narediti konec in prav v naših dneh vidimo kako ta pošast zopet dviga svojo grozotno glavo.

„Don Kišot.“

Najznamenitejši izmed živčih francoskih glasbenikov, Massenet, je doživel nov in sijajen uspeh. Njegova najnovejša opera »Don Kišot« je bila uprizorjena na gledališču v Monte Karlu in vsa evropska kritika je polna hvale in priznanja skladatelju Massenetu.

Pri tej priliki se francoski listi spominjajo tudi pisatelja, ki ga krije že dolgo črna zemlja, in kateremu se ima Massenet pač v veliki meri zahvaliti za svoj uspeh. Libreto novi operi je bilo namreč spisano že pred leti kot drama. Ta drama je bila svoje dni tudi mnogokrat uprizorjena, potem pa je izginila z repertoarja, kakor navadno drame in je zapadla pozabi, dasi je odlično delo. Massenet je slučajno dobil to dramo v roke in videč, da je tehnično kakor ustvarjena za veliko opero, se je posvetoval z različnimi kritiki, če je naj porabi. Seje ti kritiki so Masseneta opozorili na vse lepote drame. Zlasti, da je pisatelj Cervantesovemu slavnemu romanu dal veliko večji pomen, kakor se mu običajno pripisuje. Pisatelj je namreč dal Cervantesovim osebnostim globok simboličen pomen in njih značaje s tem visoko povzdignil.

Ta genijalni mož in pisatelj se je imenoval Jakob Lelorrain. Po svojem poklicu je bil — čevljar. Hodil je pač nekaj let v ljudsko šolo, a se je tam naučil le za silo pisati, potem je moral iti za vajenca. Izobraževal se je sam s čitanjem, a izobrazil se je popolnoma enostransko, samo in edino literarično. Njegov duh se je razvil in prisvojil si je krasen slog — pisal je čudovito lepo, bil je izredno duhovit, vse njegove misli so bile originalne in izražal jih je krasno ter rabil vedno presenetljive primere. A v vseh neliterarnih stvareh je bil neveden kakor noč. Vse svoje žive dni na pr. ni pojml, kaj je par in da par žene lokomotive. Zaupal ni železnici nikdar in prepotoval je Francijo in Španijo — peš. Doma je bil v Bergeracu. Od tod je šel peš v Montpellier in na ondotnem vseučilišču poslušal predavanja o francoskem jeziku, o literaturi in estetiki. Živel se je s tem, da je pri nekem hišniku-čevljarju čevlje krpal. Iz Montpellierja je šel peš v Nancy in tam studiral in delal. Sploh ni imel nikdar nič smisla za praktične stvari. Potujoč po Franciji je samo ogledoval naravo, studiral ljudi in živali in cele mesece nič drugega vžival, kakor suh kruh. Tudi Španjo je peš preromal. Tam so ga aretirali, češ, da je član družbe brigantov. Ker ni imel nič denarja in tudi nobenih dokumentov, so ga zaprli in ostal je več mesecev v zaporu, dokler se namreč

ni dognala njegova identiteta. Sodniki pesniki so se divili moči, ki je bil rastgan in odvis, a je znal priporočiti krasno stvar, kakršnih še nikdar niso slišali. Moč pesništva se je pokazala pri teh ljudeh. Poslušali so poeta cele ure in ko je prišel oblastveni ukaz, da ga je izpustiti, so mu ponujali, naj ostane pri njih, da bodo zanj akrbeli. Toda pesnika je mikalo v Pariz, zato je odklonil gotovo jako postrvovno ponudbo justičnih paznikov in je peš odšel čez Pirejeje domov. V Parizu so literarni listi pač radi priobčevali njegove poezije, a neso mu je to malo. Od svojih lavorik in samega priznanja tudi v Parizu ni mogoče živeti. Lelorrain je umiral lakote. V tej stiski so mu pomagali nekateri znanci in mu dali toliko denarja na posodo, da je odprl branjerijo. Otvoritev svoje prodajalne je Lelorrain naznanil dijaštvu z daljšo humoristično pesmijo, ki jo vsa kritika priznava za pravi biser poezije. Toda tudi v branjeriji se je pokazalo, da Lelorrain nima praktičnih talentov. Sedel je pač ves dan za »pudelnom«, a namesto da bi bil ljudem stregel, je pisal »Don Kišota«. Časih je bil tako zamaknjen v pisanje, da je pozabil prodajalno zapreti in je pisal vso noč. Seveda je bilo njegove trgovske slave kmalu konec. Ker je bil ječen, so mu prijatelji, oziroma čestilci njegovega talenta ponujali denar, a Lelorrain je raje stradal, kakor da bi kaj sprejel. Znani urednik »Revue des deux Mondes« Brunetiere mu je moral upravit usiliti nekaj sto frankov, a Lelorrain jih je sprejel samo kot predujem na roman, ki ga je hotel snisati za omenjeno revijo. Spisal ga nikoli ni. Doživel je samo eno predstavo svoje drame »Don Kišot« potem je v neki bolnici umrl za jetiko.

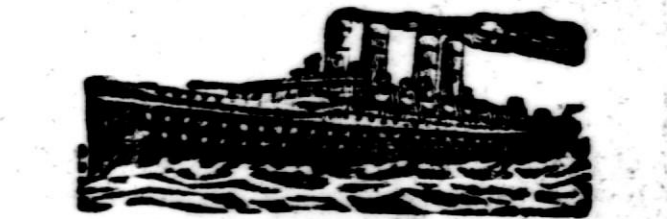
Na ženskih klinikah se je dobro poznata Franc Jožef-ova grenčica izkazala kot najboljša odvajalna sredstvo. Celo najboljčutnejše bolnice rade jemljejo to naravno sredstvo, ker se pojavi brez kakih naslednjih postranskih pojavov in poznejših učinkov že v kratkem času izvršen upliv. Seanzoni in mnogo drugih izvrstnih zastopnikov ženskega zdravstva soglasno hvalijo dobrotvoreče lastnosti »Franc Jožef-ove« grenčice. — Na prodaj v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudniških voda.

Kožarska tovarna sprejme za takojšnji nastop spretnega knjigovodjo

ki je tudi korespondent, mora govoriti razen nemškega jezika slovenski ali hrvatski, event. italijanski, in več strojepisa in stenografije. Prednost imajo samci in oni, ki poznajo kožarsko stroko.

Ponudbe na upravnstvo »Slov. Naroda« pod šifro »Knjigovodja«.

V Ameriko in Kanado

prilpava, cenena in zanesliva večnja Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta: Car-athia 19. aprila 1910. P. noma 3. maja 1910. Ultonia, 29. marca 1910.

iz Liverpoola: 1515 Lusitania (največji in najhitrejši parnik sveta) 19. marca, 9. aprila, 7. in 28. maja, 18. junija 1910

Mauretania dne 12. marca, 7. in 30. aprila, 21. maja, 11. junija 1910.

Pojasnila in vozne karte pri Andr. Olessek v Ljubljani, Slovenske ulice št. 35 poleg cerkve Sv. Jožefa.

Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Superfosfati

mineralni in animalni, najpreizkušenejši, najzanesljivejši in najcenejši gnojilo s fosforjevo kislino

za vse vrste zemlje.

Vsebina strogo zadržana. Garantira se najhitrejši učinek, največji donos. Za splošno setev neutrpljivo.

Dalje amoniakovi, kalijevi in solitrni superfosfati.

Dobavljajo jih vse trgovice za meta gnojila, kmetijske družbe in države.

Pisarna: Praga, Pláňový 17.

Tratna kratna kratna

Gradec, Harringane 7, II. nadst. Čestni tretji in posredni za razstiranje svetilnic, profesorji, učitelji, umravniki, pod najugodnejšimi pogoji eventualno tudi brez prelokov proti enkratnemu poročevanju pripravkov. Nikakih predstavitel. Prospekte in poasnila daje za krajake: 4845

J. Kosom, Ljubljana, Krakovski nasip št. 22

Štedilna ognjišča Triumph

za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana. Priznana tudi kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarno i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani znamki. 2506

Tovarna za štedilna ognjišča »Triumph« S. Goldschmidt & sin Wels 18, Goranje Avstrijske.

Seydlin

Najbolje za zoba

Pristni kranjski lanenooljniati firnež Oljate barve v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci in papir za vzorce.

Čaki pristni angleški za vozeve, za pohišva in za pode.

Steklarski klej (hit) priznane in strokovno preizkušene najboljše.

Karbolinej prve vrste

Mavec (gips) za polobarje in za stavbe.

Čopiči domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt priporoča

Adolf Hauptmann v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežov, lakov in steklastih lepila.

Zahitevaše cenite!

Učenca

za kloparske obrti in vedne instalacije sprejme takoj Fran Lenčar v Sp. št. 68 pri Ljubljani. 703

Sprejme se takoj 793

delavec, prva moč

za izdelovanje umetnega kamnja pri Bogdanu Oblaku, tov. cementnih izdelkov v Logatcu. Pilača po dogovoru.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba

Migijensko gumasto blago za moške. Porabno na leta. K 4-60. Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času. Migijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60. Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne znamke) mu pošlje diskretno in poštine prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. AUER

tvornica za gumasto blago. Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

Svoji k svojim! 179

Prva in edina češko-slovanska tvrdka za uglaševanje klavirjev

posreduje kupovanje in prodajo novih in starih klavirjev, kakor tudi prevzema popravila vseh sistemov klavirjev. Uglašuje »Glasbeni Matiči«, »Mladiki« in drugim slovenskim z vodom. Preglašuje pa brezplačno. — Vsa v to stroko spadajoča dela izvršujemo točno in ceno.

Najtopleje se priporoča G. F. Jurásek, prvi kranj.-slov. uglaševalec klavirjev Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadst.

Resna ženitna ponudba.

Gospodična, stara 26 let, ki ima svojega premoženja do 4000 K, se želi znebiti z gospodom, ki bi imel gotovo službo, star sme biti od 30 do 40 let. — Ponudbe s slikami na upravnstvo »Slov. Naroda« pod »4000«. 872

Pristno brnsko blago Spemladanska in poletna sezija.

KUPON 1 kupon 7 kron 1 kupon 10 kron 1 kupon 12 kron 1 kupon 15 kron 1 kupon 17 kron 1 kupon 18 kron 1 kupon 20 kron

metrov 3-10 dolg za popolno moško obleko (suknja, hlače, telovnik) stane samo

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistovski loden, svilnate kamgarne itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana

Zeloga tvornice za sukno Siegel - Imhof v Brnu Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci velike prednosti. Zaradi obilnega prometa vedno največja izbira popolnoma svežega blaga. Stalne najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozoorneje in natančno po vzorcu.

Slovenski elektrotehnik Fr. Sax Ljubljana, Gradišče 17.

Uvaja vsakojake elektrosignalne naprave, kot zvonila, telefone, elektr. hišne aparate za blagajne in navadna vrata, preskuse, naprave strokovodov, navete za njih popravilo, osvroma oahro popravilo in novouredbu.

Iaven Ljubljane se priporoča za uvajanje jake tobnih elekt. naprav za luč in moč.

Na razpolago dobro in zanesljivo blago.

Pokličite me, ako je vaš električni obrat moten. 7950

Najstarejša domača slovenska tovarna peč.
Ustanovljena leta 1888.

Založnik
zveze
ces. kralj.
avstrijskih
državni
uradnikov.

Alojzij Vočaj v Ljubljani,
Trnovo, Opekarska cesta, Veliki strdan št. 9

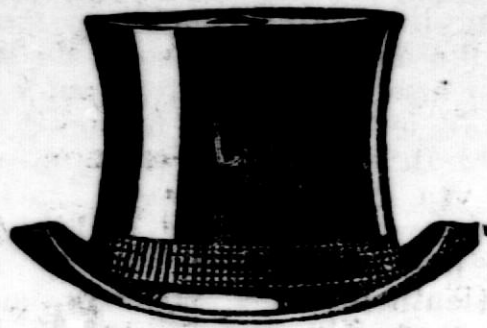
priloga vsem stavbnim podjetnikom in el. občinstvu svojo veliko zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prečanih in poljubno barvanih do najprostejših prečanih peč različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotske, secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

August Replić

sedar v Ljubljani 40
Rokovska ulica št. 16 (v Trnovu)
izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priloga

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovije fasone

po najnižji ceni.

Najcenejše

solnčnike in dežnike

domačega izdelka priloga

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred škofo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Vsled opustitve svoje tovarne za kavine primese na Glincah
(15 minut pešpota iz Ljubljane), oddam v najem 649

obsežne tovarniške prostore

in eventualno nekaj vedno sile pod zelo ugodnimi pogoji.

Ivan Jelačin v Ljubljani.

Zasluzek Lep zaslužek lahko doseže vsakdo na
pletlnem stroju „Ilirija“.

Oddaljenost ni zapreka. Navodila in pro-
spekte pošlje vsakomur, kdor pošlje v poštnih
znakih 60 vinarjev,

„Ilirska industrija s pletivi“ v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 44. 810

Priloga se

907

največja zaloga oblek
- za gospode in dečke -

A. LUKIČ

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Vedno najnovija konfekcija za dame in deklice.

Solidna postrežba!

Nizke cene!

751

Modni salon
M. Sedej-Strnad

priloga cenjenim damam

klobuke le najfinejše izuršbe.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Falača Mestne hranilnice.

Prešernova ulica.

St. 1700.

904

Razpis.

Za zgradbo novega mostu pod Peščenikom
na deželni cesti Bloška polica — Nova vas

na 5000 K proračunena dela in dobave

se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapodajoče ponudbe z napovedbo popusta ali dopla-
čila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 7. aprila t. l. ob 12^h opoldne

podpisaniemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, do-
poslati je zaprčatene z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe novega
mostu pod Peščenikom“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej v ebnini in da se jim brezpogovorno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v pušilarnovarnih vrednostnih papirih po kurzni ceni

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponud-
beno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
uradu med navadnimi uradnimi urami.

Deželni odbor kranjski,

v Ljubljani, dne 10. marca 1910

soboto, nedeljo in

Prilogačilo.

Kavarna Egia.

Kavarna Egia.

Cenjenim gostom vljudno javljam, da bodem kavarno,
katere je vidil umrlj moj soprog, za naprej sama dalje
vodila. — Da občinstvu kolikor mogoče ustrem sem najela
znano spretnega poslovodjo. — Zahvaljujem se za dosedanj
obisk in prošim nadaljnje naklonjenosti. 912

Z edličnim spoštovanjem

Ana Haberle,
lastnica.

Jos. Šufar,
posl. vodja.

Lekarnarja

A. Thierryja balzam

53

(Obl. varovano.)

Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.

Največjega učinka proti želodčnemu krču, napenjanju, zaslezenju,
motenju prebave, kašlju, prsnim in pljučnim boleznim, hripavosti
itd. Izredno rane čisteče, bolečine tolažeče. 12 malih ali 6
dvojnatih ali ena velika specialna steklenica K 5.—

Lekarnarja A. Thierryja centifolijsko mazilo

zanesljivega učinka za otekline, rane, ranitve, še tako stara
vnetja 2 škatljici K 3-60. Naslov: lekarna pri angeli varha
A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se v skoro vseh lekarnah.

Redka prilika!

Nakupil sem od pogorele to-
varne celo zalogo nekoliko
skvarjenih

težkih flanelnih odej

najnovijših vzorcev, na
katerih jo opaziti docela

neznatne, komaj vidne madeže od vode in jih pošiljam: **boljše odeje**
3 komade za 9 K, gospodarske odeje pa 4 za 10 K
po povzetju. Odeje so primerne za vsako boljše gospodinjstvo za pokrivanje
postelj in oseb ter so zelo tople in mehke. Odeje so nad 180 cm dolge in
135 cm široke. Pri naročbi naj se blagovoli označiti: **3 komade bolj-
ših odej za 9 kron ali 4 komade težkih flanelnih**
odej za 10 kron. 892

OTON BEKERA,

odslužni o. kr. nadzornik
lin. straže, NACHEOD, Češko.

Samo 6 dni
Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana, Dunajska cesta št. 18

v novi hiši „Kmetake posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovu“. 2940

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za najboljše potovalni naj se obrnejo
na **Simona Kmetelka**
v Ljubljani, Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno

F. K. Kaisei puškar

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

priloga svojo bogato zalogo
raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh
del koles (cikli) — avtor tudi
umetniški ogenj

po najnižjih cenah

Po ravni pušk, samo-
kresov, biciklov točno in
solidno.

(Kmetelka) v Ljubljani

M. Kristofič-Bučar
Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.
Zadnja moda
BLUZE zgornja
KRILA spodnja
svilene in cipkaste od 10 K do 50 K;
volnene in batistne od 5 K do 30 K;
dilenaste in druge od 3 K do 20 K.
volnene vrhne od 6 K do 40 K
svilnate spodnje od 20 K do 30 K
iz drugega blaga od 2 K do 10 K
Nočne halje in fine kostume
od 10 K do 40 K. od 10 K do 40 K.
otročje oblekice in krstne oprave
od 2 K do 20 K. od 3 K do 10 K.
Perilo, predpasnike, moderce, otročje klobučke, kapice
in vsake druge modne in drobne blage in solidnih tovarov
po najnižji ceni.
Naročnikom pošljem tudi na izbiro.

PO SVETU.

* Newyorški župan Gaynor umorjen. Te dni so častniški raznašalci v New-Jorku razkričali po celotni mestu, da je župan Gaynor umorjen. Ljudje so seveda z veliko radovednostjo segali po časopisju — in raznašalci so napravili dober »kšeft«. Vse je hotelo vedeti, kako se je zgodil grozni umor. Ljudje so drli iz hotelov in klubov na ulice; bilo je vse grozno razburjeno. Mestni blaginjak Edwin Volk (Slovene?) je kupil prvi časopis, ki ga je dobil ter se takoj podal v svoj urad, da bi čital o županovem umoru, toda dasiravno je pregledal vseh 24 strani, ni našel nikjer niti ene besedice o Mr. Gaynorju. Vsled tega je telefoniral uredništvu dotičnega časopisa, od koder je dobil odgovor, da uredništvo ni izdalo nikakega posebnega izdanka. Volk je potem o tem obvestil policijo, ki je pričela zasledovati prodajalce časopisov, ki so oznanjevali županovo smrt. Policajem se pa to ni posrečilo, kajti premeteni prodajalci so neznano kam izginili. Istočasno so pa razni ugledni meščani, politiki in drugi od-potovali v Brooklyn, da se v županovi hiši osebno prepričajo o njegovi smrti in da izrazijo vdovi svoje sožalje. Ko so pa prišli k županu, so jim povedali, da je popolnoma zdrav in da ga ni nihče umoril. Med obiskovalci so bili naravno tudi častniški poročevalci, katerim je mayor podal sledečo izjavo: »Uradoma, kakor tudi zasebno zanikujem vest, da sem mrtev. Ustrelil me ni nihče in tudi na polovico mi ni nihče ugasnil mojeg življenja. Zaeno se zahvaljam vsem onim ljudem, ki so telefoničnim potom povprašali o moji smrti in izrazili članom moje rodbine sočutje. Jutri ob običajni uri bom v uradu, ako me kdo pred jutrom ne pokoplje.«

* V varstvo domačih prostitutk je izdal pl. Moltke, pruski minister notranjih zadev, na vse policijske oblasti ukaz, da se morajo izgnati iz Prusije vse inozemske prostitutke. Doslej so izganjali iz Prusije samo one lahkoživke, ki so bile sodnijsko kaznovane; odslej bodo poganjali iz meje vse one prostitutke, ki se ne morejo izkazati z nemškimi državljanstvom. S to odredbo hoče varovati pruski minister domačo obit. Na Pruskem je itak na preostajanje domačih prostitutk; zakaj naj bi jim delala konkurenco dekleta z drugih dežel. Saj na primer v Parizu tudi ne marajo nemških lahkoživk, dočim se v Berlinu kar tepo za francoske koketke. Odredba grofa Moltkeja bo seveda zelo ugodno vplivala na razvoj nemške prostitucije, ker bode morala odslej nadomeščati vse množevine tuje spolnozadostujoče tverke. Kakor nemški sekt že danes močno izpodriva francoski šampanje, tako upajo Nemci, da si nemška prostitucija v najkrajšem času osvoji svetovni trg! Res je sicer, da se Nemke v marsikakem pogledu ne morejo primerjati z Madžarkami ali s francoskimi koketkami, pa na to se Prusi ne bodo ozirali; zaradi patriotizma se bodo zadovoljili tudi s slabejšim blagom. V interesu enotne narodne politike se bode odslej vsak dobro misleč Prus zadovoljil s čari svoje rojakinje.

* Ameriška justica. Večkrat se sliši in čita o ameriškem pravosodju, kako krivično da je. Nekateri sodniki se naravnost osmešijo pred svetom, zraven tega pa dajo časnikom povod, da pišejo razne članke in takorekoč noree brijeje iz sodnikov, sodišč in ameriškega pravosodja. Skoro vsak dan se čita o tem ali onem juristu, da je obsodil kosočnega tatu na več let v državno ječo, med tem ko se veliki ljudski tatovi navadno oproste. Sodnika Landisa v Chicagu, ki je Standard Oil trust obsodil na 29 milijonov dolarjev kazni, je sodnik Grosscup pred vsem civiliziranim svetom osmešil s tem, da je razveljavil pravično obsodbo prvega sodnika. Take kozle streljajo ameriški veleučeni sodniki. Te dni so imeli na sodišču v Newarku pravi cirkus. Zvita buča ondotnega sodnika je pokazala nov pravorek — ki je bil zelo usoden za desetletnega Stanislava Niemaska. Ta brunni sodnik je obsodil tega otroka v ječo radi dolga, katerega je deček »zakonito« doigral. Stvar pa je bila tako: Stanislav se je nekega dne igral na cesti s svojimi tovariši, ki so bili vsi starejši od njega in med temi je bil tudi Edmund Willmansk, deček 16. let. Stanislava so ščipali, mu nagajali in ko se je dečko znebil nagajivcev je zagrabil kamen, ga vrget in z njim zadel Edmunda. Edmundov oče je tožil Stanislava za 500 dol. odškodnine in porotni izrek mu je prisodil 95 dolarjev. S tem pa ni še bilo vsega konec. Škandal je nastal javen in več drugih odvetnikov se je zbralo, da pravnim potom oproste desetletnega jetnika. Toda za oprostitvev dečka so odvetniki morali sodišču dokazati, da je Stanislav »bankro-

tus». Odvetniki so dokazali, da ma-ša Stanislavovo premoženje samo 75 centov. Ko se je sodnik prepričal, da deček ne more plačati, ga je oprostil. Škandal, vrh vseh škandalov. Ko bi pa kapitalistov deček ubil otroka kakoga delavca, bi sodišče brž reklo: Tožba se zavrne, ker je toženec mladoleten. Zato kličejo Amerikanci po reformi zakona, civilnega kakor tudi kazenskega.

* Francoske šole na Turikem. Statistika dokazuje, da so francoske šole v Mali Aziji poslednjih šest let napredovale. V mestu Kadi Kej je l. 1903. pohajalo tamošnje francosko šolo 225 učencev, l. 1909. je pa to šte-vilo naraslo že na 702, od katerih je bilo 158 učencev moslimske vere, akoravno je dotični zavod v rokah neke verske družbe. Nemci se trudijo, da bi tekmovali s Francozi, ali do-slej se jim je to slabo obneslo. Tako so bili oni v Hajdar-paši, ki je izhod-na točka njihove železnice v Mali Aziji, ustanovili krasno šolo, v katero se je bilo vpisalo 150 šolarjev. Ko so pa Francozi otvorili svojo šolo v skromnem poslopju, se je prijavilo izprva samo 68 otrok, ali še par dni ni poteklo, pa jih je od vseh strani navrelo toliko, da so jih morali odbi-jati. Nasprotno pa je število nemških šolarjev vedno padalo, dokler ni pad-lo od 150 na 48. To kaže, da je kulturni vpliv francoskega jezika v ori-jentu silen, dočim je nemška kultura brez vsakega vpliva.

* Število moslemov. Nedavno se je združilo vse turško časopisje, da dobi natančno število vseh mosle-mov na svetu. Po njih štetju so prišli do zaključka, da je na zemlji 270 mi-lionov Alahovih vernikov. V evrop-ski Turčiji je 27.000.000 Turkov, azijatskih in afriških provincah ravno toliko: Rusija ima 24.000.000, In-dija 60.000.000, Kitajska 40.000.000 Arabija 20.000.000, Java 25.000.000, Philippini 500.000, Afrika od 65 do 70 milijonov. Iz tega je razvidno, da rimsko-katoliška cerkev še ni vesolj-na, ter da je še veliko nevernikov za spreobrniti. Zato pa se nam ni treba bati, da bi repatica »Halley« trčila ob zemljo, ker predno bo na zemlji »en hlev in en pastir« se bo še nešte-tokrat pokazala.

* Washingtonovo slavlje. Po vsi veliki republikli Zed. držav prosla-vili so 22. svečana spomin na Wa-shingtonovo rojstvo, na rojstvo one-ga moža, ki je ustanovil veliko repu-bliko potom revolucije proti Angliji. Dne 22. svečana je ameriško ljudstvo, ki si je na svoj prapor takoj početkom ustanovitve Zedinjenih dr-žav zapisalo »Delo«, proslavilo Wa-shingtonov rojstni dan, svojega prve-ga in največjega moža. Dne 22. sve-čana je vse mirovalo, nihče ni delal in nihče se ni udeležil vsakdanje go-nje za dolarjem. Na ta način se je najlepše proslavil spomin junaka, ki je osvobodil Ameriko angleške suž-nosti. George Washington se je ro-dil 22. svečana 1732 v Westmoreland Co., Virginia. Leta 1751 se je pričel boriti proti Angliji kot držav-ljan Anglije, katero je po težavnih bojih tudi premagal. Na ta način je pričel s svojim velikim delom, ustanovitvi-jo Zed. držav, odkoder je potem od-sevala zarja svobode po vsi Ameriki in po vsem ostalem svetu. Dvakrat ga je ljudstvo odbralo svojim pred-sednikom in vedno ga je oboževalo, ravnotako, kakor obožava še danda-ne njegov spomin. Leta 1793. ga je ljudstvo odbralo v tretje svojim pred-sednikom, toda tedaj je to čast od-klonil. Umrl je 4. decembra 1799.

* Pijani sloni. V San Francisku se je nedavno vršila velika parada, pri kateri so vodili seboj tudi čedo slonov. Ko se je parada završila in ko so vodili slone domov, so se trije utrgali in ušli ter bežali po mestu. Med ljudmi na ulicah je nastal na-ravno velik strah, in ker je vse be-žalo na varno, je po nekaterih me-stih nastala velikanska gneča, v ka-teri je bilo mnogo ljudi ranjenih. Sloni so končno bežali v neko prodaj-nico mesa in ko so tukaj vse zdro-bili ter pohodili, so odšli v neko go-stilno iz katere so prišli v vinsko klet. Tu so pometali vse sode raz sto-jala, tako da je več sodov popokalo. Sloni so začeli s svojimi rili mečati po vinu ter so ga precej popili, tako da so bili nekoliko vinjeni. Pijane slone so slednjič spravili na neko prazno stavbišče, kjer so jih zvezali.

* Amerikansko. Nedavno je v Chicagi zvečer sedel zemljiški trgo-vec Jakob Bzdek v svoji pisarni in govoril z dvema prijateljskima. Pri-šel je nenadoma v pisarno nek ropar, ki je z revolverjem v roki prisilil vse tri, da so dvignili roke kvišku, nazar je od trgovca zahteval, da mu izroči svoto 1500 dol. Bzdeku se je pa kljub temu posrečilo vzeti iz svo-jega žepa revolver, nazar je streljal na roparja in ga na mestu ustrelil. Ko je ropar umiral, je še dvakrat ustrelil, ter nekoliko ranil trgovca na glavi. V roparju so spoznali ne-kega potepuha z imenom B. Morgan.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Pollanski nasip št. 8.
Reicheva hiša.
Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
Izvrstne in solidne dele.
Cene zmerno. Popravila se
: : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neposredno naročilo se
posiela s povzetjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
v Šelenburgovih ulicah šte. 5.
nasproti glavne pošte
konkurira z največjimi tvrdkami
glede **finega kroja** in ele-gantne izvršitve.
Tvorniška zaloga najfinjših angli.in franc. specialitet blaga.
: Zavod za uniformiranje. :

Najboljši kosmetički predmeti
za olepšanje polti in telesa so:
Ada mila po 80 h.
: : cream po : :
1 K;
da : : Menthol : :
: : estna voda po : :
1 K;
zobni prašek po 60h;
za obrnitev in rast las:
da : : lasna voda po : :
1 K;
: : lasna pomača : :
1 K.
Ti izdelki »Ada«, ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmár
v Ljubljani.
Kupujte zanjno te domače izdelke!

Odlikovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Gradišče
RUDOLF A. WARBIŃEK
Jamstvo šest let. Ekspert v vse detale.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa področja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samostojne
za gotov denar, na dolga od-plaćila ali napovedo.
Poprave in uglečavanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.
Največja tvornica na svetovnem ja-gu.

Ljudovít Borovnik
puškar v Borovljah (Fer-lach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovec in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-delo stare samokresnice, sprejema vsako-vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. prekušavo-valnici in od mene preizkušene. — Ilustro-13
vani ocniki vsotnej.

Ceno posteljno perje!
Najboljši čelki nakupaj viz. 2815
Kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; bolj-šega 2 1/2 K; prima polbelega 2 3/4 K; belega 4 K; belega puhastega 5 1/2 K; kg velefinega sne-žnobekga, pulje-nega, 6 1/2 K; 8 K; kg puha, al-ega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; na finejši prvi puh 12 K.
Narčila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelle iz gostonitega
dreva, belega ali rumenega nankinga, per-nica 180 cm dglja, 116 cm široka, s dvema zglavnicama, 80 cm dgl, 58 cm šir, polajen z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 14 K; posamezne pernice 0 K, 1 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3 1/2, 4 K. Razposilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja ali vzame nazaj, za neugaja-joče se vrne denar — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Defen ce št. 767, Šumova.

JANUS
Tvornica vozni-h koles. 3 leta jamstvo.
Prve vrste vozna kolesa s prostim tekom in zavoro na pritisk nazaj od 85 K naprej. Janus prostotečna os s zavoro na pritisk nazaj, 1 leto jamstvo, 15 K. Plašče od 4 K naprej, dobre pnevmatike, prima podali in prima vertice od 3 K naprej. Zvonci od 30 vin. naprej, koloteci zve-zani od 1 K. Acetilenke od 2 K naprej, varovale proti blatu kompletno iz pločevine ali lesa 2 K 20 vin. sedlo, torbe, osi, konusi vseh sistemov v zalogi in poceni.
Lastna popravila, ponikljanje in emaliranje.
Zahtevajte bogat glavni katalog 1910 gratis in franko.
Uvozna trgovina za indu-strijo vozil
Max Skutetzky
Dunaj I., Stubenring št. 6.

Brázavevo francosko žganje
je že izza 60 let predobro preizkušeno domače zdravilo, na vseh razstavah odlikovano z zlatimi svetinjami. **Steklo-nice po K 1 20 in 2 K se napredaj povsed.** Zahtevajte izrecno »Brázavevo francosko žganje«, da ne dobite kakoga manjvrednega izdelka. 428

NOXIN
Najboljše mazilo za čevlje.
Bodiva se v vseh boljših trgovinah.

Naj mibše se zamudi iti potokom
vinskega vermuta Pasini
Dobro zdravilno vino je to, prečistne slasti, po-spešuje tek, jači in krepi. — Premnogo priznanj. Zajemeno pristno, iz najboljših južnotirolskih belih vin, popolnoma ustrezaajoce novemu vin-skemu zakonu. Najvišje odlike. Grand prix in zla-ota svetaja v Parizu in Firenci. 4550
Dobi se v vseh boljših h delikatesnih trgo-vinah, kavarnah, restavracijah in gostilnah.
Narčila je aslavljati na izdelovalca **Fameto Pasini v Tridentu (Tirološko)** ali pa na glavni zastop. za Ljubljano in Kranjake
Janko Traun v Ljubljani.

Nepprimerno
dobre slasti je **ernata kava** do po-lovice zmešana s
Schikovo rženo kavo
Slastna pijača! Velik prihranek!
5 kg ržene kave za K 4.— pošilja franko po povzetju
Mihael Valentin Schik
Dunaj VII, 3, Lerchenfelderstrasse štov. 67. 3847

Špiritovi sodi
od finega špita od 600 do 800 litrov in
vinski hrastovi sodi
prav močni in zanesljivi, se dobe po nizki ceni pri tvrdki 589
M. Rosner & drug
v Ljubljani, poleg Koslerjeve pivovarne.

Vinko Majdič
valjčni mlin v Kranju
(Kranjsko).
Največja proizvajanja priznana naj-boljših pšeničnih mok in krmmih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pe-kovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 28
V Ljubljani: Podgrada, Trnovem, Kočevju, Tratu Gorici, Celovcu, Beljaku, Solcanu, Inomestu, Tri-dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegnovem, Kotoru, Šarajevu in Pulju.
Brzjavaj: Valjčni mlinu, Kranj.

Dobro ldoča 799
pekarija
obstoječa že 28 let.
Vsak dan se proda belega in črnega kruha v prodajalni za do 60 K. Abo-nirani beli in črni kruh do 40 K. Na dan hlebov za 60 do 90 K. Opremljena je pekarija z razdelilcem testa »Av-strija« in svetlobnico. Krušna peč s šamotno opeko. Tudi so v neposredni bližini parni mlini in drva za peko. Hiša je enonadstropna, na Kranjskem, tik ob državni cesti in blizu kolodvora. Hiša in pekarija se proda takoj zaradi bolezni za 11000 K, in sicer polovica takoj v gotovini, ostalo po dogovoru. Pojasnila daje g. Ivan Komatič v Ljubljani, Kolizej I. nadstr.

Svoji k svojim! Narodna trrdka!
Milko Krapeš
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev try šte. 3.
Ustanovljeno leta 1852.
Cen. občinstvu priporočam svoje bogato zalogo 1954
stenskikh in žepnih ur, uhanev, pratanov in verižita. Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobre blage po izredno nizki ceni.
Popravila točno in ceno!
Za vso prodano ali po-pravljeno uro jamčim 1 leto. Gato jamčim in popravim.

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 8.
Največja zaloge nohtih, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lano-čevljev in prikladih
gostinskih gorskih čevljev.

Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.

271

Prodaja

iz proste roke se vrši dne 17. marca
ob 10. dop. na lici mesta v Spod. Šiški.

Predmet prodaje je: 1.) zemljišče vl. št. 345 k. o. Spod. Šiška s hišo št. 150, gospodarskimi in obrtniškimi poslopi, izvenšči premičnine. V hiši se nahaja gostilna, prodajalna in mesarija.

2.) Stavbna parcela št. 458/1 ca. 200^m m nasproti državnemu kolodvoru, v celoti ali po delih. Ta prostor je z bog lego tik kolodvora posebno ugoden za kako industrijsko podjetje.

Del kupnin se po dogovoru poravnava s prevzetjem terjatev. — Prodajni pogoji i. t. d. so na vpogled v pisarni dr. Irena Voh, c. kr. notarja v Ljubljani in pri prodaji na lici mesta.

Varstvena znamka: Sidro.

Liniment. Capsici comp.

nadomestilo za

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolaže in odvajalne mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 140 in K 2 — se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljicah z našo varstveno znamko „sidrom“, potem je vsako prepričan, da je dobil originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Eliščina št. 5 nova.

V. u. št. 1026

81

Razglas

o glavnem naboru l. 1910.

Podpisani magistrat naznaja:

1. Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano se vrši letos 7., 8., in 9. aprila v „Mesnem domu“, na Cesarja Jožefa trgu, in sicer 7. aprila za I. in II. razred domačih, v Ljubljano prišlih, 8. aprila za III. razred domačih in I. razred tujih, 9. aprila za II. in III. razred tujih nabornikov, katerim se je dovolilo priiti k naboru v Ljubljani.

Začetek vselej ob 8. dopoldne.

2. Nabornikom, odnosno tudi njihovim moškim svojem, ki se pozevejo k naboru, je priiti o pravem času treznim in snažnim na nabiralnišče, ter naj vložijo o pravem času potrebne dokaze, ce se oglašajo za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot nameščeni dušni pastirji (§ 31. voj. zak.);
- kot podučitelji, učitelji in učiteljski kandidatje (§ 32. voj. zak.);
- kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33. voj. zakona);
- iz rodbinskih razmer (§ 34. voj. zak.);
- enoletnega prostovoljstva §§ 25.—29. voj. zak.

3. Naborniki, kateri žele ugodnosti po §§ 31. do 34. voj. zak. in imajo tudi pravico do ugodnosti enoletnega prostovoljstva, morajo se zglasiti, ako bi se jim odklonila prošnja za kako prej omenjenih ugodnosti, za ugodnost enoletnega prostovoljstva pri glavnem naboru.

4. Kdor zanemari naborno dolžnost ali vobče katero iz vojnega zakona izvirajočih dolžnosti, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta razglas.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. februarja 1910.

Župan: Ivan Eribar.

Za spomladansko sezijo

ravnokar dospele v velikanskem številu

najnovejše

obleke, površniki, raglani
in športne obleke

za gospode in dečke.

Najnovejša konfekcija za dame in deklice

kakor tudi pariški in berolinski modeli.

Cene priznane nizke.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

757

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
HITI
Pred Škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanosti

so z znamko

Cene brez konkurence!

Edina zaloge le pri trdnici

J. Keber

(pri zlatem čevlju)

Ljubljana, Stari trg 9

Ostanovljeno 1846. Ostanovljeno 1846.

Edini zavod
v Ljubljani

za kemično čiščenje oble-
ke in zastorjev, barvarija
in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Polljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljše in najcenejše potrebe
za droge, kemikalije, zelišča cvet-
ja, korenine itd. tudi po Kneippu,
ustne vode in zobni prašek, ribje
olje, redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, mila in sploh vse
toalotne predmete, fotografirane
aparate in potrebščine kirurškega
obvezila vsake vrste, sredstva za
dezinfekcijo, voski in paste za tla
itd. — Velika zaloge najfinjšega
ruma in konjaka. — Zaloge svežih
mineralnih vod in soli za kopel.
Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol
dvojna sol, soliter, ocojan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija
ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna zelišča
(rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Avgust Agnola
Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloge
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Izdelavatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Originalne Gillette
klinje lahko rabimo k najcenejšim in najbolj praktičnim brilnim aparatom „Rot-
kappe“. Zametnomelko britje brez predznanja, dela prav tako kakor najdražji
aparati. Cena z dvojnato klinjo (dve rezi)
3 krone
s 3 dvojnati klinami 3 krone 60 vin.
s 6 „ „ 4 „ 50 „
kompletno, vefino, ponikljano. Brez brušenja, brez posnemanja! Aparat vas v
kratkem času ne stane nič, ker se izplača sam. Jamstvo. Aparat se vzame
nazaj. Varujte se ponareda — Poština 30 vinarjev.
H. AUER, izvozna trgovina, Dunaj I, Wipplingerstr. 15 12.

Št. 4795.

885

Razpis.

Za preložitev Brezovega klanca pod vasjo Čeplje,
občina Dole, cestni okraj Litija

na okroglo 22500 K proračunjena dela in dobave

se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali dopla-
čila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne svote naj
se predložijo

do 26. marca t. l. do 12^h opoldne

podpisaneemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolokvane s koikom za eno krono, do-
poslati je zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzete cestne prelo-
žitve Brezovega klanca“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v ouplarnovanih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
viš no ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponud-
beno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri dež. stavbnem uradu

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 9. marca 1910.

Ante Bačić
Sušak-Reka
priporoča poleg svojega že dobro znanega skladišča
vina še tudi svoje na novo in moderno urejeno
tvornico likerja in jesiha, kuhanje in skladišče
rakije, slivovke, konjaka, ruma itd.
Osobito priporoča svoje specialitete
„Liker Bačić“ (non plus ultra) in „Jadran“

337

Popolna razprodaja
zaloge s pohištvo
pri trdnici
Puc & drug v ljubljanskem Kolizeju.
Slavno občinstvo se vlijudno opozarja, da se je pričela
vsled opustitve trgovine razprodaja zaloge po zelo znižanih cenah.
Zaloga obsega kompletne oprave za spalne in jedilne sobe v različnih
slogih, različne kredence, otroške vozičke, likane in hladrane omare, postelje,
nočne omarice, salonske mizice, košarice za cvetje, raznovrstne likane in
z usajem preoblečene stole, gugalne stole, stojala za cvetje in knjige,
otroške postelje, ter razno drugo leseno in železno opremo.
Krasni predmeti, pripravljeni za darila
kakor: slike v okvirjih, preproge, fina zagrinjala, stori, salonske
garniture, predposteljne preproge itd.
Ne zamudite prilike!